

מעלה מעלה

במעלות התורה והחסידות

58

בהוצאת 'מוקד הישיבה' - המוקד החסידי לסיוע לבני הישיבות הקד' 18-18-20-1800 כל יום בשעות הערב (השיחה חינם)

אחרי השיעור ניגשתי אל רבי מאיר שפירא זצ"ל מלובלין ואמרתי לו בתחנונים שיקח אותי כאשר הוא חוזר ללובלין, כי נפשי חשקה בתורה. הגאון שאל אותי מה למדת בני? ועניתי לו מסכת קידושין! וענה לי: אבל בישיבה צריך להיבחן על מאתיים דפי גמרא בע"פ כדי להתקבל, וכי איך תוכל להתקבל כאשר למדת רק מסכת קידושין שהיא פ"ב דפים! השתפכתי בדמעות לפניו, ואמרתי לו:

רסיסי אור מבעל שבט הלוי מרן הגאון רבי שמואל הלוי ואזנר זצ"ל

ה"ה הרב החסיד ר' אברהם ברוך פוקס שליט"א. מוהל מומחה פעיה"ק מחשובי ונכבדי ק"ק תולדות אהרן, ואחד מבוגרי וחשובי תלמידיו בישיבת חכמי לובלין, סיפר על חיי והווי הישיבה בצל קורת גדול הדור, מרן הגאון רבי שמואל הלוי ואזנר זצ"ל זכיתי ללמוד בישיבת חכמי לובלין בתקופתה הזוהרת של לפני חמישים שנה, כ-18 שנה אחרי הקמת הישיבה בב"ב בשנת תש"ז ע"י תלמידו הגדול של מהר"ם שפירא זצוק"ל - ראש ומייסד הישיבה בלובלין, ה"ה הגר"ש וואזנר זצוק"ל.

לפני חמישים שנה בדיוק, אחרי פסח תשכ"ה בהיותי בחור צעיר כחצי שנה אחרי הבר מצוה, נכנסתי ללמוד, והמשכתי ללמוד עד פסח תשכ"ט, ביחד ארבע שנים, שזכיתי לשהות בצל הקודש ליהנות מתורתו והדר זיוו.

בתוקפה ההיא למדו בישיבה כמאה ועשרים בחורים.

אחרי תפילת שחרית לימד שיעור קבוע ברבים על סדר השו"ע, כשהוא מלובש בטלית ותפילין, ולרוב היה מתבל בשיעור הלכה למעשה. סדר זה - ללמוד שיעור הלכה בישיבה - יסודו ממרנא ורבנא החת"ס זי"ע שנהג כך כידוע, כי כל הנהגת הישיבה בכלל והרבה ממנהגיו הפרטיים היה מיוסדים עפ"י דרכו משנתו של רבינו החת"ס זי"ע.

היחס שלו כלפי התלמידים א"א לתאר, הוא היה מסור ונאמן לכל אחד ואחד, ממש כאב לבנו, דאג לכל אחד להתעלותו ברוחניות, וגם אל יחסר המזג בגשמיות, או על ידו נעשה בשליחותו על ידי

הממונים, וכל דבר הנעשה בישיבה היה קרוב אליו עד מאד. גם זכיתי קצת לשמש תלמידי חכמים, כאשר תקופה ארוכה התלוויתי אליו בדרכו מהתפילה לביתו שממול בנין הישיבה ברח' הלפרין, וזכיתי לשמשו, (שנהג כל ימיו להתפלל בישיבה כל התפלות ובפרט מנחה מעריב, וכך נהג ממש, עד שנפל למשכב בחודש האחרון). וליד ביתו היה נותן לי המפתח להביא לו את הדואר. אמנם חייבים לציין, שהתנהגותו היתה בחסד וברחמים, ותמיד היה ידוע כאב רחום, וכאיש אשר אינו שייך לשום מחלוקת שבעולם, אלא אדרבה דרכו היה לקרב כל יהודי שומר תורה ומצוות, ולהתרחק מאד מפילוגים ומחלוקת, כידוע לכולם. אמנם כאשר הרגיש פעם שמדובר בזלזול או לגלוג על דבר אחד מהתורה או על דבר מדברי

הרוחניות שבישיבה ולא על הגשמיות שיש שם, והיו ניכרים דברי אמת".

"ונסעתי עמו ללובלין"

ההמשך שמעתי מחברים: כשהגיע ללובלין, ונעמד בפני 'ועד הישיבה' שהיה מורכב מגדולי ישראל, וראו שאינו עומד בדרישות כדי להתקבל לישיבה, לא רצו לקבלו. ואז התיישב על איזה ספסל ללמוד בהתמדה. כשראה זאת אחד מהנהלה שאל אותו על כך, וענה לו שבירר וראה שיש עוד כשעתיים עד ליציאת הרכבת, ובינתיים התיישב ללמוד. אז ענה לו המנהל: אם כך הם פני הדברים אתה יכול כבר הישאר... אכן, הרצון העז וההתמדה הפך אותו עם הזמן להיות פוסק וגדול הדור!!!

גם שמעתי ממנו, שפעם נסע עם בחור ללוותו לביתו שבאוטוואצק, ע"פ פקודתו של המהר"ם שפירא זצ"ל, ואז משך אותו ידיו הר"ר דוד הלחמי לבקר אצל האדמו"ר הפלאי הרה"ק ר' אהר'לע מקאזניץ ז"ע. "הוא הסתכל עלי בעיניים חדות, ופחד נפל עלי".

ושואל אותי: ווי הייסטו? וענית: "שמואל", ואז אמר לי "ושמואל בקוראי שמו". כך חזר הדבר ג' פעמים. ע"כ שמעתי מפיו בעת סעודת הלולא בישיבה בב"ב של המהר"ם שפירא - ז' חשון, ואז נעמד הרב דוד הלחמי שהיה נוכח שם והכריז בפני קהל ועדה ואמר: גם הוסיף ואמר [-הרה"ק מקאזניץ]: "דו וועסט נאך וואקסן א גדול בישראל" [עוד תגדל להיות גדול בישראל].

גם שמעתי ממנו, שאח"כ כאשר ביקר פעם הרה"ק הנ"ל בלובלין. היה אז איזה בחור שרצה ללמוד תורה, אבל אביו היה קצת ירוד ביהדות ולחם נגדו ונגד ראשי הישיבה על החזקתו בישיבה, דרך בתי המשפט. וכשביקר הרה"ק הנ"ל עמדו בשורה הרבה בחורים מהישיבה ליד המקוה, ונתנו ידם לשלום, כשהגיע לבחור הזה והושיט ידו, לחץ ידו ואמר: "אוי ווי, ווער איז דיין טאטע?"... [אוי ווי, מי הוא אביך]. כל זה סיפר הרב וואזנר ממה שראה בעיני קדשו. גם שמעתי ממנו בחנוכת הבית לביהמ"ד 'שבט הלוי' בירושלים, כשסיפר על הנס האיק ניצל כשהגיע לפני המלחמה לארה"ק, שהספינה נשברה, ושחה במים עד לשפתו. אגב, התנה שם עם בני הקהילה לקבל עליהם בקבלה חזקה להיות נזהר מאד שלא דבר בביהכ"נ בשעות התפילה, ואכן קיבלו עליהם ועל זרעם עד היום הזה.

(מתוך 'דורות' גליון העדה החרדית 246)

חז"ל וכדומה, ידע להתנהג גם בתקיפות ובגבורה, ואפשר לראות כבר בתשובה הראשונה שבשבט הלוי שיוצא בחריפות על אחד שזלזל בהגהותיו של רבן של ישראל הרמ"א ז"ע על השו"ע.

גם אחרי שהלכתי ללמוד בקיץ שנת תשכ"ט בישיבת "תולדות אהרן", נשארתי מקושר אליו, וכאשר אמר לי מורי רבינו הקוה"ט מתולדות אהרן צוק"ל ז"ע לישאר מקושר אליו, כי הוא "אדם גדול".

ואכן נסעתי אליו הרבה, וכל השנים, נשארתי מקושר למורי ורבי הגר"ש וואזנר ז"ע ולישיבה הקדושה בכל לבי ובכל נפשי, ולמשל בימי חוה"מ נסעתי כסדר עם הילדים לבקר אצלו, כדברי חז"ל חייב אדם לקבל פני רבו ברגל. פעם גם אמר לי בחיור: חייב אני לומר לך מקצת שבחו בפניו. אתה מהתלמידים המקושרים ביותר מירושלים... פעם כאשר הגעתי אליו קרא את הרבנית ע"ה ואמר לה בהנאה: קום וועסטו זעהן א חן פון ירושלימ'ער קינדער (בואי וראי חן של ילדי ירושלים).

גם כל שמחה ושמחה שהיתה בביתי, אם זה לידת בן או בת, סגירת שידוך וכדו', מיהרתי להתקשר אליו לבשרו על השמחה, ובירך אותי בכל ליבו. ואף נענה פעם ואמר: אימער קומסטו צו מי מיט שמחות (תמיד אתה מגיע אלי עם 'שמחות').

פעם אחרי חתונתי, הגעתי אליו יחד עם אבי ז"ל לבקר אצלו, ואז סיפר לנו על אופן קליטתו בישיבתו של המהר"ם שפירא בלובלין, דברים שיש בהם חיזוק גדול בפרט לצעירי הצאן.

וכך סיפר: אני הייתי יליד העיר ווען בירת אוסטריה. פעם בהיותי בחור צעיר הגיע לשם מו"ר רבי מאיר שפירא זצ"ל מלובלין שבפולין לעירנו, ומסר שם שיעור בתורה ויר"ש, שידוע היה בשיעוריו הנוקבים, "דער שיעור האט מיך עלקטעזירט" (השיעור צימרר אותי...).

אחרי השיעור ניגשתי אליו, ואמר אליו בתחנונים שיקח אותי כאשר הוא חוזר ללובלין, כי נפשי חשקה בתורה. הגאון שאל אותי מה למדת בני? וענית לו מסכת קידושין! וענה לי: אבל בישיבה ההיא יש עקרונות שונים ועומדים בדרישות להיבחן על מאתיים או מאתיים וחמישים דפי גמרא בע"פ כדי להתקבל, וכי איך תוכל להתקבל כאשר למדת רק מסכת קידושין שהיא פ"ב דפיס!?

"איך האב זיך צעוויינט פאר איהם" (השתפכתי בדמעות לפניו), ואמרתי לו: דבר אחד יכול אני לומר, שאני מתכוין ברצינות על

אנחנו לעזרתך בכל ענין ונושא בדרכך לעלות מעלה מעלה.
צוות מורחב של 'מוקד הישיבה' לעזרתך בכל יום בשעות הערב

1-800-20-18-18

או בטל': 073-7078388

בין השעות 7:30 ל- 10:30 בערב ★ שיחת חינם

קשה לך?
זקוק לעזרה?

הישיבה

השמחה אינה מצוה מפורשת בתורה, אך מביאה היא לכל המצוות, ועצבות אינה עבירה מפורשת ומביאה לכל העבירות

בנתיבות השמחה מכ"ק מרן האדמו"ר מסלונים זיע"א בעל הנתיבות שלום

זה כלל גדול בעבודת ה' ובמעלות הצדיקים, שאינו דומה עבודתו של יהודי כשהיא מתוך שמחה, לעבודתו כשהוא בהעדר השמחה, וכ"ש אם מתוך עצבות ומר"ש ר"ל שאינם עולים לרצון לפני הקב"ה... והוא כאותו עבד אינו נאמן, הממלא פקודת אדונו המלך מתוך הכרח, וכאילו כפאו שד, שאין עבודתו עולה לרצון אפילו תהי' בד"קנות גדולה. אבל בן המלך והעבד הנאמן שמח ומאושר כשיש לו הזדמנות למלא רצון המלך...

... ואיתא בספה"ק שאם כי השמחה אינה מצוה מפורשת בתורה, אך מביאה היא לכל המצוות, ועצבות אינה עבירה מפורשת ומביאה לכל העבירות... ומרן מקוברין ז"ע אמר לאנשיו בעת צרה גדולה: אם תתחזקו ותהיו בשמחה, מבטיח אני לכם שתצאו לרווחה מכל עקתין בישין, ובאם ח"ו תהיו עצובים, מי יודע מה הסוף. השמחה ממתקת כל הדינים, וכמו שפירשו רבותה"ק מאה"כ (ישעי' נה) כי בשמחה תצאו ובשלום תובלון, ע"י שמחה תצאו מכל מצבים קשים שהנכם שקועים בהם, ובשלום תובלון, ע"י שמחה תצאו מכל מצבים קשים שהנכם שקועים בהם, ובשלום תובלון, השמחה תוביל אתכם לשלימות הטוב.

... זאת המידה מעניקה לאדם את האושר הגדול בחיים... כי מה אומלל הוא האדם העצוב, שמרוחק ח"ו מבוראו, ובלתי נסבל על חבריו וקרוביו, ואפי' על בני ביתו אינו מקובל...

גם בענינים רוחניים כשמן השמים נתנו לאדם יצרים אפלים קשים מאד, ופחזו עליו יצרו ומבקש לטורדו מן העולם, ודומה כי אין לו עוד אפשרות להחזיק מעמד, אם אדם מתחיל ביום בהיר להרגיש כי שבת ממנו כל משוש, נלקחו מאתו השמחה החיות וההתעוררות בעבודת ה', עליו להתבונן מה מסתתר תחת תופעה זו, כי יש בתוה"ק כח עליון להשיב נפש.

השמחה נקנית בכמה דרכים, וראש לכולן היא כאמור מדת האמונה והבטחון, האמונה הזכה והטהורה בהשגחתו הפרטית של הבורא ית' שהוא לבדו בורא ומנהיג וכו'... שהאמונה והבטחון בזה מעוררים שמחה אמיתית ופנימית בלב איש יהודי, כבן המלך המרגיש את קירבתו של אביו המלך והוא תמיד שמח גם כשאינו מבין למה עושה לו המלך ככה שיסבול כ"כ, אך מתוך ידיעתו הברורה שהכל נעשה רק לטובתו הוא שמח בחלקו. גם בענינים רוחניים כשמן השמים נתנו לאדם יצרים אפלים קשים מאד... הרי מתוך אמונה שכל זה ידוע ליוצר נרו"נ וכל הנעשה אתו הכל לטובתו, בכדי שע"ז יהי' אח"כ מוסיף הולך ואור, מאירים לו האמונה והשמחה כל מחשכים... טהרת המדות היא מקור השמחה וחיות דקדושה... אם אדם מתחיל ביום בהיר להרגיש כי שבת ממנו כל משוש, נלקחו מאתו השמחה החיות וההתעוררות בעבודת ה', עליו להתבונן מה מסתתר תחת תופעה זו. הלא בודאי אלו הם הפגמים המטמטים מוחו ולבו של יהודי. רק טהרת המדות מביאה שמחה פנימית במוחו וליבו של

בודאי אין לפרש משמעות שמחה כפשוטה, כמו שחושבים רבים שזה ענין התלוי במצב רוח, שהאדם שמח בעת שיש לו ממה לשמוח, שכאשר יהודי מקבל בשמחה הנהגת הבורא ית' אתו, מדה כנגד מדה מקבל הקב"ה באהבה הנהגתו הוא איך שהוא, גם אם אינו כשורה, כי מה אומלל הוא האדם העצוב, שמרוחק ח"ו מבוראו, ובלתי נסבל על חבריו וקרוביו, ואפי' על בני ביתו אינו מקובל.

לפני שנבוא אל הביאור, איך משיגין דרגת השמחה, עלינו ראשית לקבוע: שמחה זו מה מהותה, שכן ע"פ האמור בגודל ערך מעלת השמחה, וכי היא המפתח לכל שערי הקדושה, בודאי אין לפרש משמעות שמחה כפשוטה, כמו שחושבים רבים שזה ענין התלוי במצב רוח, שהאדם שמח בעת שיש לו ממה לשמוח... אלא שמחה היא תפיסה מיוחדת, היא דרך ושיטה בחיים, הבאה מתוך התבוננות מעמיקה, ובכל המצבים והתנאים, באין הבדל אם יש ממה להיות שמח אם לאו, ואם יש לו מצב רוח מתאים לכך.

מקור השמחה הוא שיהודי שמח מהנהגת הבורא ית"ש אתו... וכי כל הנהגתו אתו היא לטובה, בין אם הוא מבין ומרגיש את הטוב, בין אם אינו מבין כי זה לטובתו, כי חדור הוא באמונה טהורה וזכה דכל מה דעביד רחמנא אתו הכל לטב עביד. ועל כן מדת השמחה היא כ"כ גבוהה ועילאית, כדאיתא בתורת אבות שכאשר יהודי מקבל בשמחה הנהגת הבורא ית' אתו, מדה כנגד מדה מקבל הקב"ה באהבה הנהגתו הוא איך שהוא, גם אם אינו כשורה.

המשך בעמוד 18

והנה להפתעת הכל, קם אותו אדם ובהפגנתיות החל יורק חזק מפיו אל תוך הקדרה... הוא ירק וירק פעמים רבות, בכעס רב ובמלוא רוגזה וכאב. נראה היה שאת כל מרירותו הקשה יורק הוא פנימה אל תוך ה'טשולנט'!!!

הגה"צ רבי גמליאל רבינוביץ שליט"א בסיפור מיוחד על מידות טובות

לרבי הקדוש כאב מאד לראות יהודי מתיסר במרירותו. בכל שבת היה מנסה ומשתדל 'לרצות' את אותו יהודי. הוא חיפש תחבולות שונות כיצד להפתיע אותו בדברים טובים ומתוקים, שידע שאותם הוא אוהב ומחבב... כך היה הרבי היחיד שהצליח מפעם לפעם לרצות את האיש הנרגן... כאשר הצליח הרבי לפעמים לעלות בדל חיוך קטנטן של שביעות רצון על קצה שפתיו של האיש, היה מלא שמחה וסיפוק רב, שעלה בידו לשמח מעט את אותו אומלל!

ברם בדבר אחד לא היה שייך כמעט לרצות את העני דגן - במנת 'טשולנט' טובה ומכובדת... דוקא בשעה שכל שאר האורחים והעניים היו מהללים ומשבחים את הטשולנט המיוחד, ומודים לו לר' שמעון בפה מלא תהילה היה אותו עני מדוכדך מלא קיתונות של רוגז ושל כעס. קשה היה לו להזדהות עם הנאתם ועם שמחתם של חבריו המסובים עמו. תמיד היה רוטן שרק אותו מקפחים... כולם מקבלים מנות מדושנות, ואילו אותו מזניחים בצד, ומביאים לפניו רק את השירים... ככל שניסו להגיש לפניו מנות טובות ומשובחות יותר, לא הועיל כלום, הוא אף פעם לא היה מרוצה מהמנה שהוגשה לו!

התנהגותו של האיש הפריעה, כמובן, למהלך סעודת השבת. הוא עורר דחיה וסלידה והשרה אורה של עצבנות ורגזנות. היו כמה מן הגבאים והמסייעים במלאכת הקודש, שרצו למנעו מהשתתפות בטיש, או לחילופין להגיש לפניו את האוכל בחדר צדדי נפרד. אבל הרבי, כמובן לא הסכים לכך, ובשום אופן לא הרשה לעשות כל דבר שיש בו שמץ של חשש שמא יפגע ויעלב אותו עני. נראה היה

האורחים המכובדים שזכו להסב לשולחן שבת קודש אצל הרבי הקדוש מזוועהיל צוק"ל, היו דוקא העניים והנדכאים שבירושלים של הימים ההם... אותם אהב והחשיב עד מאד! חסידים 'רגילים' מן השורה, לא היו הרבה אצלו... כאשר הרבי מצידו נוקט בכל האמצעים שלא 'למסד' את החסידות, במוסדות ובאנשי שלומנו... ודוחה מעליו כל סממנים של כבוד רבנות... כידוע וכמפורסם שכל זאת היה לו לזרא, ורק אהבת השם יתברך וחיבתם של ישראל בערו בו בלהב אש קודש - על כן היתה דאגתו נתונה תמיד לכל אותם חסרי בית, אנשים קשי יום, וכל המסכנים של ירושלים. כולם מצאו אצלו דלת פתוחה לרוחה, ואוזן קשבת. הוא היה יושב עמם יחדיו בצותא חדא, כמעט כשוה בין שוים... כדי שירגישו נוח במחיצתו, והיטיב עמם ככל יכולתו.

עיקר דאגתו בסעודת השבת היתה נתונה אפוא לטובתם של האורחים, שיהיה לכולם מקום מכובד ומנה טובה... הוא התמסר אליהם בכל לבו ונפשו.

מידי שבת בשבתו היה מקורבו הנאמן, הרב החסיד רבי שמעון רובין ז"ל, מבשל בשביל הרבי 'טשולנט' ענק שיספיק ברחבות עבור כל האורחים. תפקיד זה כרוך היה בעובדה שלמה, כיון שבימים ההם לא היו כל המוצרים והמרכיבים מוכנים ומזומנים בנקל כל כך כבימינו. כל השבוע היה טורח בהשגת המוצרים ובהכנתם, ועסק רבות בענין אותו 'טשולנט', שכבר זכה והתפרסם בין עניי ירושלים הרבים. מפה לאוזן העבירו את השמועה שבזוועהיל מחלקים 'טשולנט' מיוחד בחינם... ועניים רבים היו נוהרים לשולחן קדשו כדי לזכות במנה טובה וחמה...

אחד האורחים הקבועים של הרבי הקדוש, היה איש עני ואביון מסכן וממורמר, שמעולם לא היה מרוצה. פיו היה מלא תמיד קיתון של תלונות ומענות. ככל שהיו מנסים לרצותו - לא הואיל מאומה, בכל דבר היה מוצא חסרונות, ולבו המר והקשה המציא תמיד טענות וטרוניות. כך גם נהג בהיותו מסב על שולחן הצדיק. את טבעו ואפיו המריר היה קשה לשנות... בכל דבר שהגישו לפניו היו לו תמיד טענות - למה כך, ומדוע כך: למה לא קיבלתי מנה הגונה יותר? ומדוע שכחו להגיש לפני ממשקה פלוני? כך היה כל העת מלא תלונות וטענות... גם כאשר הגישו לפניו מנה מכובדת ביותר, היה מחפש ומוצא את החסרון שבמנה שלו... מדוע חלק פלוני, ואת חלק אלמוני אינני אוהב כלל וכו' וכו'.

התבשיל היקר הזה הלכו לטמיון בכמה רגעים טפשיים של אדם מוזר ומסכן, ועתה נשאר וגם כל המסובים רעבים, ואין לו מה להגיש בפניהם.

פניו של ר' שמעון האדימו והתכרכמו, הוא לא היה מסוגל לעמוד בזה! זה כבר היה יותר מידי עבורו, האיש חצה כאן את כל הקוים! הוא פנה בכאב רב אל הרבי ר' שלומק'ה כשהוא דואב וכעוס, ושופך את כל אשר בלבו: "איזה מין 'רבי' אתם? מה רואים כאן אצלכם? רק משוגעים וחסרי דעת! אין כאן אף אדם נורמלי! איזה מין 'רעביסטועו' זו? מה רואים כאן אצלכם?" נהם וזעק מקירות ליבו הכואב והפגוע.

הרבי הקדוש ישב והביט בו היטב, וכשהוא משתתף מאד בצערו הקשיב לכל טענותיו, כשסיים נענה אליו רבי שלומק'ה בניחותא: "וכי לא רואים כלום אצלי? הרי רואים ורואים עבודת המידות!!! ר' שמעון היקר! הרי אינך בטלן, אדם חכם ופיקח אתה, הבט נא וראה ותבין את אשר לפניך... כי זה כל עיקר עבודתי כאן: 'מעביר על מידותיו'!!! לשבת כאן בשולחן הקודש, ולעבוד על מידת הסבלנות, להאירה ולהבריקה יותר ויותר, לא רק שלא לכעוס על כל המכעיסי לפני, אלא גם להאיר להם פנים, ולנסות בכל היכולת לצרותם! זה עיקר העבודה כאן!"

ר' שמעון עמד פעור פה, נוכח פתיחותו הכל כך לא אופיינית של הרבי, שגילה בפניו טפח וכיסה טפחיים מעבודת קדשו הטמירה והנעלמת. אך עדין לא נפתרה הבעיה שלפניו... "ומה נעשה עתה?" שאל ר' שמעון בצער, "מה יהיה עם 'טשולנט' לכבוד שבת?". אמר לו הרבי: "הנה לקיום מנהג ישראל קדושים של אכילת 'חמין' בשבת קודש, הרי יוצאים ידי חובה גם באכילת 'בעבאלע' [גרגר שעועית] קטן... נבקש אפוא מן השכנים מנת 'טשולנט' קטנה, שיש בה כדי 'משהו' בשביל כל האורחים... ונסתפק בזאת - אבל בל נשכח את העיקר! הדבר החשוב ביותר בחיים הוא: 'מעביר על מידותיו'! יהיה מה שיהיה, יעשו אתך מה שיעשו! ההתגברות כנגד תבערת 'צר הכעס הבורע כמו אש, והשלטון שהאדם שולט בעצמו, הם כל עיקר עבודתו עלי אדמות!"

ר' שמעון קלט היטב את המסר, ורישומה הכביר של אותה שבת נשארה חרוטה בלבו כל ימי חייו! הוא היה אומר שהשתלמה כל עבודתו טרחתו סביב אותו סיר של 'טשולנט' שנזרק כולו אחר כבוד לאשפה, בשביל הלימוד החשוב שלימדו הרבי באותו מעמד! (מתוך טיב המעשיית)

שמתחם הרבי לשאלות שכאלו, כדין פיקוח נפשות! "יעבור עלינו מה שיעבור", אמר, "את אותו יהודי אסור בשום אופן להעליב או לצער, צריך לחרם עליו על מצבו העגום!"

במיוחד חרה הדבר להרב ר' שמעון רובין, שהיה טורח הרבה להצלחת סעודות השבת, ומשקיע בהכנת הטשולנט את כל נפשו ומאודו. מלבד הממון הרב שעלה לו התבשיל, והזמן היקר שהקדיש סביבו, היה טורח רבות בהכנתו ובחלוקתו לכל אותם 'ארחי פרחי', כדי שיהיו כולם שבעים ומרוצים. רטינותיו ותלונותיו של אותו עני זעוף מידי שבת בשבת, הפריעו לו מאד! הוא טען שהאיש מעכיר את אורת השבת בקרב כל חבריו. אך ככל שניסה להעיר ולרמוז לו בכל מיני דרכים, שאין זה נאה כך בשולחן שבת רק לרטון ולהתלונן... לא הועיל הדבר מאומה. ר' שמעון כעס עליו מאד, וכי אין לו טיפת 'דרך ארץ' מהשבת קודש ומפני הרבי הקדוש? וכי אינו מרגיש חובת הכרת טובה כלפיו? שמארח אותו כך בביתו מידי שבת בשבתו, ומנסה בכל יכלתו להטיב עמו, ואילו הוא בועט בכל הטוב הזה, ומפגין חוסר שביעות רצון, כעס ורוגזה תמיד - הוא כבר רצה מזמן 'לטפל' בו, כפי המגיע לו אבל הרבי הקדוש מנע זאת ממנו, ולא היתה לפניו שום בררה כי אם לשתוק ולהבליג!

שבת אחת חשב הרבי הקדוש על רעיון פשוט שיהיה האיש מרוצה מן הטשולנט המיוחד, הוא פנה לרבי שמעון, וביקש ממנו להביא לפני אותו אדם את כל הסיר הענק עם הטשולנט... ובטרם שיחלקו ממנו לפני שאר האורחים, יבחר הוא לעצמו את מבחר הטעמים המוצאים חן בעיניו, וכך יצא מרוצה וטוב לב! לא היתה ברירה לר' שמעון, והוא הוכרח לקיים את רצון הצדיק, הוא לקח אפוא בידי את כל הקדרה כולה והגישה לפני האיש, ותוך כדי שהוא מניח לפניו את הצלחת ואת המצקת הציע בפניו בנינוחות: "בבקשה קח לך ראשון מכל אשר תאווה נפשך!"

והנה להפתעת הכל, במקום לשמוח על המחווה שיקבל, ולנצל את זכות הראשונים שהוגשה לפניו, קם אותו אדם - שכנראה לא היה לגמרי שפוי בדעתו - ובהפגנתיות החל יורק חזק מפיו אל תוך הקדרה... הוא ירק וירק פעמים רבות, בכעס רב ובמלוא רוגזה וכאב. נראה היה שאת כל מרירותו הקשה יורק הוא פנימה אל תוך ה'טשולנט'!!!

ר' שמעון עמד נדהם ומשתומם כשאינו מאמין למראה עיניו! הטשולנט כולו נפסל לגמרי מאכילת אדם, כל עבודתו וטרחתו על

הסידישע יונגעלייט

ישוחחו עמך מידי ערב בין השעות 7:30-10:30 בערב

1800-20-18-18 או בטל' 073-7078388

* השיחה חינם

מרגיש לבד?

אנחנו נקשיב לך!

פעם הייתי אצל מו"ר הגה"צ גאב"ד דעברעצין זצ"ל בעל "באר משה", וביקש ממני הרב זצ"ל ללכת למרתף אשר מתחת לביתו להביא לו איזה ספר. כשהזרתי עם הספר, נוכח הגאב"ד דעברעצין זצ"ל לראות שאני מלוכלך לגמרי מהאבק אשר היה בתוכי המרתף, וקם מיד ממקומו והלך להביא בעצמו מגבת וסבון שאנקה את עצמי, ולקח אותי למטבח ששם נמצא כיוור מים

הגה"צ רבי שלמה זלמן פרידמן שליט"א אב"ד סאנטוב ליקווד, על ענווה

בפסוק נאמר (במדבר י"ב, ג'): והאיש משה עניו מאוד מכל האדם אשר על פני האדמה. אומר הרה"ק רבי משה מקוברין זי"ע - הנה ישנם אנשים המתהלכים ומתנהגים במידת ענוה, והם הולכים כאשר פניהם כבושים בקרקע, ואף שכלפי חוץ הם נראים כאנשים חשובים וענוים, ברם בתוכי ליבם הם חושבים ומתייירים "מי כמוני", ובטוחים שאנשים אחרים הם פחותים ונבזים מהם, ומשמיענו הכתוב באמרו "אשר על פני האדמה" - שענוה אמיתית אינה להלוך בפנים כבושות בקרקע ולהביט על פני האדמה ולהתגאות בלב ולומר "מי ידמה לי ומי ישוה לי" - אלא משה רבינו בעת הצורך נהג נשיאותו ברמה, ובכל זאת היה עניו גדול יותר מכל הענווים אשר על פני האדמה - שפניהם כבושים בקרקע...

לפני שנים בשנותי בצל הקודש של כ"ק מרן האדמו"ר מראחמיסטריווקא-ארה"ב שליט"א לשב"ק, שהה שם גם בן אחיו ה"ה כ"ק האדמו"ר מראחמיסטריווקא שליט"א-ארה"ק. בעת התפילה נעמד הרבי מא"י להתפלל בפנית הביהמ"ד, וראיתי שלפני קריאת התורה, ניגש הרבי מארה"ב בכבודו ובעצמו לפינת הביהמ"ד, בחפצו לכבד את בן אחיו ב"פתיחה" - שבכל שבתות השנים אזי הרבי בעצמו פותח את הארון קודש' - אמנם בעת ההוא עדיין היה הרבי מא"י באמצע תפילת שמו"ע.

כאשר הבחין הרבי מארה"ב בכך, נעמד לידו בהמתינו שיסיים את תפילת שמו"ע, ורק כאשר ניגש אליו אחד מאנשיו של הרבי מא"י, ואמר לו שאם הרבי מא"י יבחין שמחכים עליו וחפצים לכבדו באיזה כיבוד, אזי הדבר יפריע לו, ויקצר מפני כן בתפילתו, אז חזר הרבי מארה"ב ופתח בעצמו את הארון הקודש כמנהגו. בסוף התפילה ניגש שוב הרבי מארה"ב לפינת הביהמ"ד לכבד את הרבי מא"י בפתיחה ל"אנעים זמירות", וכאשר ראה שהוא כבר גמר את תפילת שמו"ע, כיבדהו לפתוח את הארון קודש...

ובאמת בכל הדורות - הצדיקים והגדולים אשר לא החשיבו את עצמם לכלום, והיו נחשבים בעיני עצמם כעפרא דארעא - הם זכו שהיה להם חן מיוחד בעיני אלקים ואדם, וכמו שנאמר בפסוק (משלי ג', ל"ד): ולענוים יתן חן.

פעם הייתי אצל מו"ר הגה"צ גאב"ד דעברעצין זצ"ל בעל "באר משה", וביקש ממני הרב זצ"ל ללכת למרתף אשר מתחת לביתו להביא לו איזה ספר. כשהזרתי עם הספר, נוכח הגאב"ד דעברעצין זצ"ל לראות שאני מלוכלך לגמרי מהאבק אשר היה בתוכי המרתף, וקם מיד ממקומו והלך להביא בעצמו מגבת וסבון שאנקה את עצמי, ולקח אותי למטבח ששם נמצא כיוור מים.

לאחר שגמרת לרחוץ את ידי, התחיל הרב זצ"ל לדפוק על בגדי מאחורי לנקות את האבק משם, אך אני אמרתי לו שזה בסדר, והרב אין צריך לטרוח בעצמו להוריד את האבק, ואני יכול לעשות את זה בעצמי. אך הרב זצ"ל בגודל ענוותנותו לא הבין כלל שכוונתי על כבודו - שמפני כבודו אינני רוצה להטריח אותו - אלא חשב בפשטות שאני אומר שאני יכול לנקות את עצמי לבד ללא עזרתו, ומשכך פנה אלי ואמר בגודל תמימותו "אבל לאמצע הגב אתה לא יכול להגיע בעצמך לנקות", והמשיך לדפוק על בגדי ולנקות אותי...

וכמו שנודע שבבעלזא לא היו צועקים בתפילה, ואילו בטרליסק היו צועקים בקולות גדולים מאוד. לאחר שנסתלק הרה"ק רבי אורי מסטרליסק, נסעו החסידים לבעלזא, ושאלו אם יכולים הם לשהות בשבת קודש אצל רבינו השר שלום מבעלזא. קבעו איתם תנאי שלא יצעקו בשעת התפילה, והסכימו לכך. אך בבוא עת התפילה, צעקו כדרכם. וכשביקש הגבאי להשתיקם, אמר לו הרבי

הגה"ח רבי מנשה ישראל רייזמאן שליט"א על איך גודלים בתורה

ראיתי בספר בן דורנו, שחיברו אברך מבני ברק תלמיד הגאון רבי מיכל יהודה לפקוביץ זצ"ל. וסיפר האברך שבבחרותו היה נער נמוך וחלוש, ורבי מיכל יהודה היה מקרב אותו ומזהיר אותו שילך לישון מוקדם יותר, כמו שפסק הרמב"ם שאנשים חלולים צריכים לישון יותר. וציווה עליו לישון כל לילה ברבע לתשע. אך כדרך הבחורים נשאר ללמוד עד מאוחר, והוכיחו רבי מיכל יהודה על מה שאינו שומע בקולו לישון בשעה מוקדמת. והשיב לו הבחור בחוצפה, 'את רבי עקיבא אייגר גם שלחו לישון ולא שמע בקולם...' כמי שאומר שמכל הציוויים הללו לישון הרבה, לא יוצאים ת"ח...

וכנודע הנס של מהרש"ל שנתנו לו רק נר קטן שיוכל ללמוד על עשר בלילה ואח"כ ישוב לביתו לישון, ונעשה לו נס ודלק הנר עוד ועוד הרבה שעות. וכן נהגו כל הצדיקים ש'גנבו' משעות השינה. השיב לו רבי מיכל יהודה: 'תחילה אתה צריך להתחנך לשמוע בקולי, ולישון מוקדם, את הקושיא של רעק"א תבוא לשאול אותי עוד כמה שנים, עתה אין אני מדבר איתך על זה.

כמה שנים אח"כ קודם חתונתו נכנס הבחור אל רבי מיכל יהודה, ותבע את חובו, שעדיין הוא חייב לו תירוץ על קושייתו שרעק"א גם גנב משעות השינה. מדוע לא התיר לו לעשות כך. והשיב לו במעשה שהיה אצל הגאון רבי אהרן קוטלר זצ"ל באותם הימים שהיה נוסע ממדינה למדינה לטובת כלל ישראל, וסיפר האיש שהיה מתלווה אליו שפעם אחת אחר יום קשה של טלטולי הדרך, בבואו לאכסניה

באישון לילה לא נכנס למיטתו אלא ישב ללמוד שבעה דפי גמרא. שכן היה סדרו ללמוד בכל יום ז' דפים. ואותו העסקן לא הרגיש בנוח ללכת לישון כשרבי אהרן יושב ללמוד, וישב ליד השולחן והוציא איזה ספר ללמוד. גער בו רבי אהרן: 'לך לנוח תיכף, הרי אנו עוסקים בעבודת הקודש, מחר יש לנו עוד יום עבודה ארוך.'

שאל האיש את רבי אהרן: 'מאי חזית דדמא דידך סומק טפי' אתם יושבים ללמוד ואותי אתם שולחים למיטה? מאי האי? אמר לו רבי אהרן: 'אני, אפילו אם אכנס למיטה לפני ז' דפי גמרא, הרי לא אוכל להירדם כלל, זו המציאות שאינני יושן לפני ז' דפי גמרא, א"כ מה לי להתגלגל

המשך בעמוד 19

חדש! חדש! חדש!

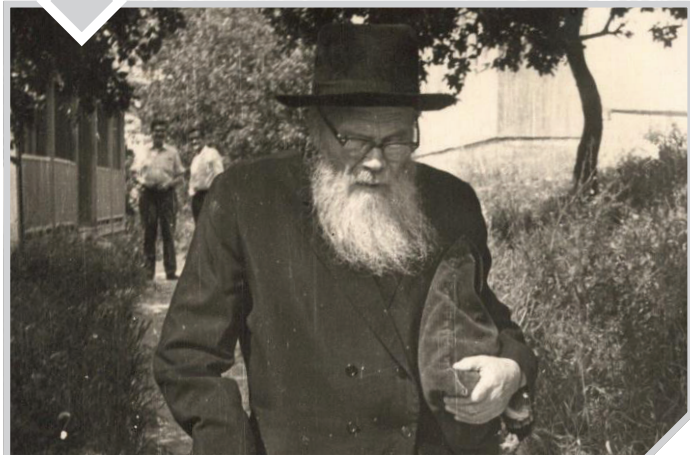
טיפים מיוחדים לקבלת "גישמאק בלימוד"

עכשיו בהגשה מיוחדת לבני הישיבות

חייגו 077-222-2666 < שלוחה מס' 3 < 3

מה אתה אומר, מה היית עושה עם ביצה כזאת?". "הייתי מוכרח לענות משהו, והשבת: מה היית עושה?... הייתי מכין ממנה 'חביתה'... הייך אלי רבי אל'ה ואמר: "התקבלת לישיבה!"

הרה"ג ר' אליעזר יוטקובסקי שליט"א בסיפור מיוחד על הגאון רבי אליהו לופיאן זצ"ל

והשיב הזקן: "גרתי בלונדון, בגולדרס גרין, ולמדתי בבית הספר המקומי. החברים שלי המשיכו לאוניברסיטה, ובמוסדות מעורבים בלימודי קודש וחול. ידעתי שזה המסלול הצפוי גם לי. ובפרט שנפשי חשקה בתורה, ולאחר מחשבות רבות בלב איש, החלטתי ללכת ללמוד בישיבה.

שמעתי שבלונדון יש ישיבה טובה בשם 'עץ חיים', ראש הישיבה שם היה הגה"צ רבי אליהו לופיאן זצוק"ל [הידוע בכינוי החיבה: "רבי אל'ה"]. החלטתי ללכת אליו על-אף שלא ידעתי הרבה מדברים שבחור דתי אמור לדעת אותם.

רגע לפני שנכנסתי להיבחן אצל ראש הישיבה, צדה את עיניי גמרא גדולה שהיתה מונחת שם. הספקתי לקרוא את שמה - "מסכת ביצה", ומיד נקראתי פנימה.

פנה אלי רבי אל'ה בחמימות: "איזו מסכת למדת לאחרונה?". שמחתי שיש לי מה לענות, והשבת: בעוז: "מסכת ביצה". "טוב מאוד", נענה רבי אל'ה, "אשאל אותך שאלה עליה: מה הדין אם תרגולת הטיילה ביצה בשבת ויש אחרי זה יום טוב, מה היית עושה עם הביצה הזאת?".

כמובן שלא ידעתי. רבי אל'ה חשב שכנראה אני חושש לענות, משום שאני סבור שזו שאלה עמוקה. הוא ניסה להרגיע אותי: "זו לא קושיא גדולה. זו משנה מפורשת.

מה אתה אומר, מה היית עושה עם ביצה כזאת?". "הייתי מוכרח לענות משהו, והשבת: מה היית עושה?... הייתי מכין ממנה 'חביתה'... [א געפרעגלטע היי].

חייך אלי רבי אל'ה ואמר: "התקבלת לישיבה!". הוא הסביר: "ישיבה

אברך פלוני נקלע לעת מנחה לעיר תל-אביב, וחיפש מנין להתפלל בו, לאחר שהודרך כיצד להגיע, מצא את עצמו עם מנין יהודים בבית כנסת שבאחת השכונות הנידחות. מתפללי בית הכנסת היו יהודים זקנים, חלקם בגיל הגבורות וחלקם מעל זה.

לפני שהחלו להתפלל מנחה, הכריז הגבאי, שמאחר ומגיד השיעור הקבוע לא הגיע, לא יתקיים היום שיעור במשניות בין מנחה למעריב. האברך שהיה בר אוריין, שמע את ההכרזה והצטער על כך שהבעלי-בתים שהתאספו לתפלה לא ילמדו היום את השיעור הקבוע שלהם. והודיע לגבאי שהוא מוכן למלא את מקומו של המגיד-שיעור, ללמוד שיעור במשניות. "מי יודע אם לא לשם כך זימן אותי הקב"ה למקום נידח זה בדיוק עכשיו?", חשב לעצמו, "הרי מן הסתם מדובר בשיעור משניות שלא צריך להתכונן יותר מדי בשביל זה", הרהר האברך, ובלי לחשוב יותר מדי התקדם לעבר הגבאי, ואמר בעוז: "אני יכול להגיד את השיעור!".

הגבאי הביט עליי, והכריע: "הייכן". האברך בירר אצל הציבור באיזו מסכת הם אוחזים. "אהלות", השיב אחד הזקנים, ולבו של האברך נפל. "אהלות?! - הוא לא יודע מימינו ומשמאלו במסכת הזאת. כשהציע את עצמו סבר שהשיעור הוא רק לקרוא כמה משניות בסדר מועד ולהסביר אותן, דבר שאינו דורש הכנה מוקדמת. אבל לכך לא פילל.

הישיש שישב לידו הבחין במבוכתו וקרא לעברו: "אל תדאג, אני אעזור לך". האברך התפלא ביותר: יהודי 'בעל-הבית', מה כבר יוכל לעזור לו? אבל למרבה הפלא, התברר הזקן ככלי מלא וגדוש, בעל ידיעות עצומות בתורה הקדושה. האברך רק חזר בקול רם על הדברים שאמר, ובאופן הזה התנהל השיעור כולו. פלאי פלאים! השתאה האברך, לעולם אי אפשר לדעת מה מסתתר מאחורי בעל-בית זקן.

כשהסתיים ה'שיעור', ניגש אליו ושאל בפליאה: "איך מגיע יהודי מתל-אביב לבקיאות כזאת באהלות?". "זה כלום", ביטל הזקן את דבריו בתנועות ידיו, "אבל יש לי ילדים מיוחדים. בן אחד דיין בירושלים, בן שני בסלבודקה...", וכך הלך ומנה לפניו את שמונת ילדיו, ששבעה מהם הם בני תורה ותלמידי חכמים.

"כעת עוד יותר קשה לי", המשיך האברך, "איך זכית לכל זה?". "הכל בזכות הגאון רבי אליהו לופיאן!", אמר היהודי. "לא יתכן שלמדת בכפר חסידים", הספיק האברך לערוך חשבון מהיר של השנים, "איך הגעת לרבי אל'ה?".

הייתי לאחרונה אצל יהודי אחד, זקן בן "מאה ושבע שנים" שליט"א, לא האמנתי מה שראיתי, הלה בריא לגמרי, הולך על רגליו, בלי שום משענת, אפילו ברילע"ן לעיניו אין לו, שאלתי אותו, בהתפעלות מרובה, רבי יוד, במה זכית לאריכות ימים כזה

שיחה מרתקת שנאמרה ע"י הרה"צ רבי מאיר מיכאל גרינוואלד שליט"א

מורי ורבותי! הייתי לאחרונה אצל יהודי אחד, זקן בן "מאה ושבע שנים" שליט"א, לא האמנתי מה שראיתי, הלה בריא לגמרי, הולך על רגליו, בלי שום משענת, אפילו ברילע"ן לעיניו אין לו, שאלתי אותו, בהתפעלות מרובה, רבי יוד, במה זכית לאריכות ימים כזה, וענה לי, לדעתי סיבת הדבר הוא, כי מיום עמדי על דעתי הייתי זהיר מאד, לברך כל ברכה וברכה בכוונה הראויה, דהיינו שלא לברך שום ברכה, בהליכה", כי אם במקום אחת, או בישיבה או בעמידה, אבל לא בהליכה.

כמו כן הייתי תמיד נזהר לברך מתוך הסיודור, כי המברך בעל פה, הרי מחשבותיו המשוטטות בדברים אחרים, משא"כ המברך מתוך הסיודור הרי בקל יוכל לכוון למה שאומר, ואפילו ברכת אשר יצר וכדומה, ברכות שאומרים כמה פעמים במשך היום, עכ"ז הקפדתי לאומרם מתוך הסיודור.

והשלישית, כשברכתי ברכה לא הצרכתי לומר 'תפלת הדרך'.

שאלתי אותו, ילמדנו רבנו, מה כוונה שלא הצרכת לומר 'תפילת הדרך'? וענה ואמר, לדאבוני הרבים אנשים מזלזלין בברכות ואומרים במרוצה מאד כמי שנוסע בדרך, שאז צריכים לומר תפילת הדרך... אמנם הייתי נזהר לומר מילה במילה, כדאיתא בשו"ע בהלכות תפילה, שהמתפלל יאמר כל מילה ומילה לאט לאט כמונה מעות, ולדעתי באותו זכות זכיתי לאריכות ימים ושנים טובות מתוך בריאות הגוף והנפש.

והוסיף הנ"ל ואמר לי, הנה באו ונצייר לעצמינו, שאומרים לך, שגדול הדור עומד להגיע לביתך לעשות "ביקור", למשל החפץ חיים זצ"ל יגיע לביתך, כמובן שקודם לזה עושים כל ההכנות, מנקיון הבית, ומסדרין הכל שיהא על הצד היותר טוב, ועומדים מוכן ומזומן, לקבל פני אותו צדיק וגדול הדור, וכו', והנה הגיע הזמן, והחפץ חיים נכנס לביתך, ער ועצט זיך אראפ, ומתחיל לדבר עם בעל הבית, והנה תוך כמה דקות, הפלאפון שלך מתחיל לצלצל, היעלה על הדעת שאותו בעל הבית יענה הפלאפון, בעת שעומד לפני גדול הדור, ודאי לא.

והנה בתורה הקדושה כותב בסוף פרשת יתרו "בכל המקום אשר אזכיר את שמי אבוא אליך וברכתיך", דהיינו כאשר מתפללים ומזכירים שמו אשל השי"ת, הרי הקדוש ברוך הוא, שהוא מלך מלכי המלחכים בכבודו ובעצמו, והוא בא אליך, וכי שייך בכלל שיהא ספק ספיקא, לענות הפלאפון באמצע התפילה, בעת שהקב"ה עומד אצלך.

ומה עוד כאשר מלוּבש בטלית ותפילין, הלא בתפילין כתוב לאמר פרשת שמע, דהיינו שמקבל על עצמו שמאמין בהשי"ת שהוא אחד ואין שני, אם כן איזה פנים יש למי שמדבר עם התפילין שלו על הפלאפון, הלא החוצפה הוא נורא נוראות לפני מלכו של עולם, וכי זה נקרא מאמין בהשי"ת?

כל אחד יצייר לעצמו, שאדמו"ר או רבנו שלא מגיע לביתו, האם היה עונה הפלאפון בשעה שהאדמו"ר שלו היה מדבר אליו, הרי הגבאים היו טורפים אותו בפניו, על אחת כמה וכמה כאשר עומד בבית המדרש, בפלטרין של מלך, לפני הקב"ה האם לא מגיע להקב"ה את הכבוד שנותנים לבשר ודם? עד כאן תוכן השיחה ששמעתי מאותו זקן, [אותו זקן הוסיף ואמר לי, בתנאי כפול, שאוסר עלי לפרסם שמו, כיא אינו רוצה שיבואו לבקרו, אמנם התיר לי לפרסם הדבר].

ויזכו לראות בנים

עובדא נפלאה אירע אצל יהודי אחד אשר המתין שנים רבות להיפקד בזרע של קיימא, בצר לו, נכנס להגאון המפורסם מורנו הרב רבי חיים קנייבסקי שליט"א, ונפשו בשאלתו, להיפקד בדבר ישועה ורחמים. ענה הגאון רבי חיים שליט"א, עס איז דא א מצוה נישט צו רעדען ביים ליינען, אבער אזוי ווי ליידער איז עס נפרץ געוואן ביי מענטשען, איז עס מסוגל במיוחד געהאלפען צו ווערען, זיי דיך מקבל מהיום והלאה נישט צו רעדען ביים ליינען, אפילו בן גברא לגברא, און אפילו בדברי תורה, ובזכות זה, וועסט דו געהאלפען ווערען. (בתרגום חופשי: יש מצוה לא לדבר בקריאת התורה, לצערינו העניין נפרץ, אז זה מסוגל

להיוושע, תקבל על צמיך מהיום והלאה לא לדבר אפילו בין גברא גברא ואפילו בדברי תורה, ובזכות זה תוושע) ברכת הצדיק נתקיימה במלואו, ובזכות ששמר פיו ולשנו מלדבר בעת קריאת התורה, זכה, כעת חיה ולאשתו בן. והנה אותו בן אדם, סיפר המעשה לחבירו, וחבירו לחבירו, עד שהגיע הדברים לאחד שאף הוא היה זקוק לזרע של קיימא, והיה זה בליל שבת קודש פרשת כי תשא, בעת הליכתו הביתה מבית המדרש, שאז שמע עובדא זה, והחליט בעצמו, חבר אני לכל אשר יראוך, וגם אני אצטרף לחברת "שומרי פיהם ולשונם מלדבר בעת קריאת התורה", ואולי בזכות זה יזכה לזש"ל.

וכך הוה, בצפרא דשבתא, בעת קריאת התורה, סגר פיו לגמרי, [הלה הוסיף, שהדבר היה קשה לו מאד, כי היה רגיל לשבת בקביעות בקופק"ע אחת, מדי שבת בשבתו, ועכשיו הסתכלו עליו, אה! ביזט מיר געווארען א פרימער, (נהיית דתי..)] אבל הוא החליט, שלא להתבייש בפני המלעיגים עליו], ורצה לעשות בעצמו סימן, ולדעת ההצליח ד' דרכו אם לא, על כן רשם לעצמו בפיתקא, בזה"ל "בשבת קודש פרשת כי תשא, סיפר לי ר' משה מה שאמר הגר"ח קנייבסקי שליט"א אודות להיזהר לשמוע קריאת התורה בלי דיבור אפלו בין גברא לגברא, ובזכות זה יזכה להיפקד בזרע של קיימא, ובעזהש"ית התחלתי למחרתו להיזהר בזה, כן יעזור השי"ת להלאה".

את הפיסקא הזו, הניח בתוך החומש שלו, אצל פרשת כי תשא, והנה ראה זה פלא, אחרי שנה, בפרשת כי תשא נולדה לו בת למזל טוב. בדיוק באותו יום שקיבל על עצמו להיזהר בדבר זה, באותו יום לשנה שלאחריה, עמד על הבימה, בשמחה ובטוב לבב, ונתן שם לבתו שנולדה לו למזל טוב.

הלה סיפר בהתרגשות מאד, שכל הרואה ושומע יראה בחוש כי מן השמים מחשיבים מאד למצוה זו, ובפרט שהנסיון קשה עד למאוד, על כן בשכר זאת כנראה שומעים לתפלתן של אותן הנזהרים בזה, וכל אחד רואה בחוש נסים גלויים בענין זה, וביקש לפרסם דבר זה בקרב כל ישראל, למען ידעו דורותיכם, כי שכרה הרבה מאד על פי פעלו, להיפקד בכל מילי דמיטב.

אחד ממתפללי בית מדרשנו, הביא דרשה מאת כ"ק אדמו"ר מראחמסטריווקא שליט"א, שדרש פעם בעין זה, ונעתיק פה כמה

קטעים משם.

ידוע שבזוהר הק' ובעוד ספרים הק' הפליגו מאד בחומר הדבר שלא לדבר בתפילה, ובאמרי פנחס מהרה"ק רבי פנחס מקאריץ כתב שכוונת הזוה"ק היינו "מתחילת התפילה ועד סופה".

ועוד איתא שם בשם תלמידו הרה"ק רבי רפאל מבערשיד זצ"ל, כי מי שנוהר שלא לדבר מתחילת התפילה ועד סופה, הרי זה התיקון הגדול ביותר לימי השובבי"ם. וידוע שהרה"ק רבי פנחס מקאריץ זצ"ל היה דרכו להתפלל השכם בבוקר, והיה אומר כי רוצה להתפלל מקודם, כי אז האויר עדין לא נתגשם מדיבורי האנשים שברחוב, שאז כבר נפגם האויר, וכן משאר צדיקים ידוע שהקפידו מאד שלא לדבר "קודם התפילה", כי זה מסייע מאד לכוון בתפילה, "על אחת כמה וכמה שאין לדבר בשעת התפילה גופא", ולא עלתה על דעת הצדיקים הללו בכלל להזהיר את העם על זה, כי זה מילתא דפשיטא, שאסור לדבר אז, וכל עניינם היה רק להוסיף קדושה על קדושה, אפילו קודם התפילה.

"והגם שזה נסיון גדול", כי בשעת התפילה הוא הזמן שכל אחד פוגש את חבירו, ורוצה לשוחח עמו, על כן הוא הנותנת, כיון שהנסיון הוא גדול כל כך על כן התיקון בזה הוא גם כן גדול מאד,

והראיה כי בספרים הקדושים רואים שזה תיקון גדול לימי השובבי"ם, והלא על עבירות כאלו צריכים להתענות ולסגף הגוף בהרבה, והיאך יקבל תיקון עליהם במה שנוהר שלא לדבר בתפילה, אלא עכ"ה, שמע מינה, כי ענין זה, שלא לדבר בעת התפילה, הוא ג"כ א שווערע נסיון, על כן הנזהר בזה, בכל כוחו, שלא לדבר משך כל התפילה, הרי זה תיקון גם לעבירות הקשים.

והנה צריכים ליקח בחשבון כי להתענות ולסגף איז אסאך שווערער (הרבה יותר קשה) ואחרי תענית הגוף נעשה חלש מאד, משא"כ בסיגוף זה, להתאפק שלא לדבר משך כל התפילה, הגם שזה קשה מאד, אבל כל אחד מיד אחרי התפילה נשאר בריא געזונט און פריש. ובפרט כאשר כל הציבור מקבלים עליהם שלא לדבר, הרי זה נחשב פי כמה לתיקון גדול, כאילו לא דיבר כמה ימים, כי גדול כח הציבור הרבה פעמים יותר מכח היחיד, וזהו א געוואלדיגער גרויסער כח וסגולה שיתקבלו התפילות.

(מתוך עלון 'נקדישך' גליון י"ז)

אנחנו לעזרתך בכל ענין ונושא בדרכך לעלות מעלה מעלה.
צוות מורחב של 'מוקד הישיבה' לעזרתך בכל יום בשעות הערב

1-800-20-18-18

או בטל': 073-7078388
בין השעות 7:30 - 10:30 בערב ★ שיחת חינם

קשה לך?
זקוק לעזרה?

מוקד ימי הישיבות מיסודו של איגוד ארבעי הישיבה

להפתעת אנשי הצוות והוריי ואפילו להפתעתי שלי, ביקשתי להירשם אל אחת הישיבות הנחשבות ביותר. לא היו לי הרבה סיכויים, אבל בכל זאת נרשמתי. הגעתי למבחן והרב הבוחן שאל אותי במקרה, שהן אותיות רק מה', על העמוד הראשון. עצמתי את עיני, ופשוט פתחתי בהצעת הדברים מהמסד ועד לטפחות

סיפור מדהים

הרחוב היה חשוך ושקט. רוח אביבית בידרה את פאותיי וזקני, ואף חדרה מבעד למסכה שעטיתי על פניי. צעדתי הביתה בערבו של יום נוסף, עייף משני סדרים מלאים בלימוד בכולל. בלי סיבה מיוחדת, החלטתי לעבור דרך שכונה קרובה למקום מגוריי.

היו אלו ימי תחילת דעיכת מגיפת הקורונה, האנשים ברובם עדיין היו נתונים בבידוד מרצון ורובם נמנעו מלצאת את ביתם. הרחובות השוממים הטילו עלי מועקה. מה שהנגיף הבלתי נראה חולל בעולמו של הקדוש ברוך הוא... לא רואים כמעט נפש חיה, לילות תנים בקעו מהגבעות והעמקים הסמוכים ללא הפרעה, צרצרים צרצרו על רקע הדממה.

ואז חלפתי על פני בית מדרש שאור קלוש בקע מתוכו. קול מתנגן השתפך מעם החלון והתמזג בתוך השלווה הבראשיתית ששררה בחוצות.

געגועים עזים תקפו אותי לפתע. נכנסתי אל בית המדרש שהיה חשוך בחלקו. בקדמתו דלקה נורת לד בודדת, שהאירה על פינה בה ישב בחור צעיר על כיסא, מולו סטנדר ועליו גמרא גדולה. הוא עסק בחדוות הלימוד בהתלהבות ובמתיקות שלא ראיתי כמותה זמן רב. משהו בצדדיתו של הבחור המתמיד תפס את תשומת ליבי. היה נדמה שלי שהוא מוכר לי. התקרבותי עוד קצת, הבטתי בדמות המתנועעת בהתלהבות, וחוסר אימון השתלט עלי - - -

מוישי!

לא ייתכן!

משך דקות ארוכות בהיתי במחזה, וכעת גם הקול התחבר לי. זה הוא. אין ספק. אי אפשר לטעות בו. אבל הייתכן? זהו מוישי? איך יכול להיות?

הפליאה מילאה אותי עד גדות, לא שמתי לב שמישהו נעמד לצדי. ר' שמשון הגבאי. הוא חיך חיוך רחב. "אה", הוא נאאנת בגאווה

בלתי מוסתרת באוזניי, "אתה רואה מה זה? אף אחד לא יכול על לומדי התורה. לא חופשה, לא קורונה, לא שום דבר... לא ככה? תראה תראה איזו התמדה! אה! א מחייה..."

"אתה מכיר אותו?" אני שואל בזהירות.

"בוודאי" הוא עונה, כאילו מדובר בנחת הפרטי שלו. "זה הרי הבחור המצוין משה ברגשטיין, הבן של ר' פייבל והנכד של ר' שרגא. מה יש לדבר... הוא המתמיד של השכונה שלנו. גאוות בית המדרש שלנו..."

"מוישי ברגשטיין..." לחשתי בתמהון מהול בפליאה. התיישבתי על הספסל הקרוב, וחזרתי בזיכרוני שלוש שנים לאחור.

כבר ביום הראשון ללימוד המשותף שלנו - הבנתי שאני לא הולך 'ללקק דבש' מהתלמיד החדש.

באותו זמן עשיתי את צעדיי הראשונים כחונך, מוישי היה בשיעור

ופתאום, כאן, בערב כהה אחד, אני רואה את הבלתי ייאמן: אותו מוישי יושב ולומד במתיקות והתמדה שכזו, בלי מחייב ובלי מסגרת, ופשוט - אין הגדרה אחרת - מתענג על הגמרא. זה היה בלתי נתפס. כמעט חסר סיכוי.

נשארתי לשבת שם על הספסל בבית המדרש, צופה במחזה המרהיב במשך שעה ארוכה ועיני לא יודעות שובעה. אני חייב לדבר איתו על זה. מי הוא זה ואי זה הוא הקוסם שהצליח לחולל את הבלתי אפשרי...

כעבור שעותיים תמימות בהם קולו המתנגן המתוק של מוישי מילא את בית המדרש בצללים קסומים היישר מהיכלות גן עדן, בשעת לילה מתאחרת, הוא קם סופסוף ממקומו. נשק לגמרא, הציץ בה הצצה אחרונה, כמתגנב, וכל תנועותיו מעידות כאילו עבותות אהבה וערגה קושרים אותו אל הוויותיהן של אביו ורבה. הוא פסע לכיוון היציאה מבית המדרש, מוחו עדיין טרוד בסוגיה, כמעט וחלף על פני מבלי להבחין בי.

"מוישי", קראתי. הוא ננער משרעפיו והופתע לראותי.

"ר' שמעון?" הוא קרא. הנהנתי לאישור וחייכתי.

משך כמה רגעים שתקנו, כאילו מעכלים את הסיטואציה המוזרה. "מה שלומך מוישי?" שברתי את השתיקה, "איך אתה מרגיש בתקופה הזו? הרבה זמן לא ראיתי אותך..." "כן..." הוא אומר בביישנות. "באמת הרבה זמן... אני ברוך השם בסדר..."

"אני רואה שאתה מנצל היטב את הזמן, למרות הימים הטרופים הללו".

מוישי הסמיק מעט, "משתדלים, אתה יודע..."

חשתי דחף עצום להבין מה בדיוק קרה כאן. מתי ואיך התחולל השינוי האדיר הזה במוישי. קיוויתי שהוא לא יפגע כשאדבר איתו

א' ישיבה קטנה. באופן מאוד כללי ניתן לסכם ולומר שהוא לא אחז בללמוד. הוא היה מגיע באיחור באופן קבוע, ומשהואיל להגיע, היה יושב מולי מכונס בעצמו כשכל שפת גופו אומרת חוסר עניין מוחלט. השתדלתי לעניין אותו בסוגיות. משך שעות הכנתי את החומר הנלמד, הכנתי טבלאות חשבתי על דוגמאות מעניינות, ועמלתי לתמצת את הדברים לכדי סיכומים קליטים, ובלבד שמוישי יגלה סופסוף עניין בנלמד ויתקדם.

בהמשך ערכתי לו מבצעים, הבטחתי לו פרסים, עודדתי, וניסיתי בכל מיני דרכים, אבל הוא היה בשלו.

מדי יום היינו אמורים ללמוד במשך שעה. אך גם כאשר כבר הגיע, היה יוצא לפרקי זמן ממושכים וכשנכנס היה מוצא תמיד איזה משהו להתעסק בו, כל דבר שרק היה בהישג ידו. חוץ מהגמרא. בפעמים בהם כן ישב בשקט, היה בוהה בי בעיניים מזוגגות, כאילו אינו מבין דבר.

מוישי - היה אפוא עבורי בהחלט אתגר מורכב וקשה מנשוא. לעתים הייתי יושב ולומד איתו סוגיה במשך שעה ארוכה, מתפעל, מתלהב, מתרגש... ולאחר כל זה, כשהייתי שואל אותו איזו שאלת הבנה בעניין הנלמד, הוא היה מגיב בהמהומים חסרי פשר, כמודיע ששום דבר מכל מה שלמדנו לא נכנס פנימה.

חשתי כאילו עמלי הרב הולך לריק. ומה שכאב לי יותר מכל היה העובדה שלא היה נראה שהדבר מפריע בכלל למוישי. כאשר פטפטנו על כל נושא אחר, הוא חי ושיתף פעולה והתלהב והוסיף, אבל ברגע שפתחנו את הגמרא, מין לאות גדולה ירדה עליו ושוב קשה היה לדבר איתו.

בשלב מסוים הסתיים לימודנו המשותף, ומחשבה סוררת ליוותה אותי, כי אולי מוישי לא באמת יכול להצליח בלימוד. אין מה לעשות, חשבתי, כנראה שלפעמים יש כאלו שפשוט לא נועדו לזה. הרי ניסיתי הכל, כל כך התאמצתי, ושום דבר לא חדר את שריון חוסר העניין שלו. מה כבר יכול להשתנות - - -

המוקד החסידי לבני הישיבות

1800-20-18-18

או בטל' 073-7078388 * השיחה חינם

המוקד פעיל בימים א-ה, בין השעות 19:30-22:30

האסט א
פראבלעם?

לאמיר רעדן
אויף דעם

שירות. אמנם לא היה לי מושג איך לשאול אותו על כך.

"אני באמת שמח לראות אותך ככה, מוישי. תאמין לי, אני מתרגש. דמעות עומדות לי בעיניים... אל תפגע, סלח לי יקירי, אבל אשמח מאוד לדעת למה... אה... בעצם... איך... כאילו אני זוכר אותך... אני מתכוון... מה קרה -"

"תראה ר' שמעון", סופסוף החליט מוישי להציל אותי ממבוכתי, "אחד הדברים שאני הכי מצטער עליהם, הוא איך שהתנהגתי בתקופת לימודיני המשותף... שלא ניצלתי את ההזדמנות שהיתה לי איתך, ללמוד, להתקדם ולהצליח.

"אתה בוודאי רוצה לדעת מה גרם לי להשתנות בכל זאת", הוא אומר ואני הנהנתי בהתלהבות.

במקום לענות הוא החל מפשפש בכיסיו, מתחיל בימין ועובר לשמאל, ולבסוף מוציא כמה מחברות, דפי סיכום ופיסות נייר מלאים בשורות צפופות. הוא מפשפש בין הניירות, ואז שולף עלון מקופל וקצת מוהוה, ומניחו לפני. "זה" הוא מצביע על העלון, "עשה בי את השינוי".

אני מביט אל עבר העלון, תוהה ולא מבין מה כבר יכול עלון לעשות מה שכל כך הרבה חונכים, מחנכים, הורים ומשגיחים - לעשות.

"אפשר לראות?" אני שואל, והוא מאשר במנוח ראש.

אני פותח את העלון, עלון 'מעלה מעלה' שיגרתי לחלוטין, דבר מערכת, כמה מאמרים נחמדים. התאריך שהיה מצוין עליו היה - אייר תשע"ט. לפני שנה בדיוק.

"ומה מיוחד בעלון הזה, אם יותר לי לשאול?" שאלתי.

מוישי פותח בעמוד הפנימי, ומצביע על מאמר לא ארוך במיוחד שמביא את שיטת הגישמאק בלימוד.

"זה" אמר מוישי ואי אפשר היה לפספס את ההתלהבות בקולו, "זה מה ששינה לי את החיים. את העלון הזה אני נושא עמדי כבר שנה, קורא בו כל הזמן ואף נתן למי שאני נתקל בו לקרוא אותו. כי לי זה היה כמו תרופת פלא. זכיתי לראשונה לטעום את אותה מתקיות עילאית שיש בגמרא האהובה".

"תוכל אולי לומר לי בקצרה מה השיטה?" שאלתי אותו בסקרנות.

"כדאי לך לקרוא לבד. זה לא ארוך... הוא אמר, חכך לרגע בדעתו ואז פתח: "הוא אומר שעיקר העניין שנותן את המתקיות בתורה, הוא הבהירות. וכדי ללמוד ולהובא את מה שלומדים, צריך לעשות זאת צעד צעד. ביום הראשון - ללמוד את הסוגיא כפשוטה, גמרא ורש"י. בלי שום תוספות. פשוט ללמוד את הבסיס הראשון, את כל הסוגיא, וכל עניין קשה שעולה בלימוד, כל שאלה, תמיהה ועניין בלתי מובן - לרשום. למחרת, שוב פעם. ללמוד את כל הסוגיא גמרא ורש"י, לראות בדף מה התיישב ולציין את השאלות החדשות. כאן אפשר כבר להתחיל להציץ בתוספות הקטנים, המתמקדים בפירוש הסוגיא. למחרת, שוב לעבור על הכל, למחוק את השאלות הקודמות, ולהתקדם עוד. וכך, מדי יום מעמיקים עוד ועוד בסוגיא, וכמו בניין שנבנה קומה על גבי קומה, כך אט אט מתחילה הסוגיא להתבהר ולהסתדר ואז היא נעשית מתוקה ונפלאה כל כך, שאין שום מילים שיכולות לתאר את התחושה המענגת הזו.

"ר' שמעון", אומר מוישי וקולו נרגש, "אני קראתי את המאמר הזה בתחילת זמן קיץ של שנה שעברה. הייתי בסוף שיעור ג', לקראת המבחנים לשיבה גדולה. באופן אישי, וגם הוריי ומורי, לא פיתחנו ציפיות גדולות. הייתי מן הלימוד והלאה. לא הצלחתי, למרות כל הניסיונות, להתחבר ללימוד. השלמתי עם העובדה המסתמנת, שככל הנראה אכנס לשיבה בינונית ומטה, כיאה לבטלן כמותי. אפילו לא תכננתי להתאמץ. בעוד כל חבריי בשיעור נכנסו ללחץ של לימודים והספקים, והסתובבו מבוקר עד ערב עם מחברות, שינו מפורשים וקבעו חברותו בבוקר בצהריים, בערב ובליילה ולפנות בוקר, אני הסתובבתי בשאננות כאילו כל העסק הזה לא נוגע אלי כלל.

"ואז נתקלתי בעלון הזה. מתוך שעמום פתחתי אותו ורפרפתי בחוסר עניין על המאמרים. ואז, בהשגחה פרטית, החלטתי לקרוא את אותו מאמר. קראתי פעם אחת, ולאחר מכן שוב פעם, ולפתע עלתה בי החלטה - לנסות. מה כבר אני יכול להפסיד.

"בסדר שלאחר מכן פתחתי את הגמרא, בעמוד הראשון של הסוגיות הנלמדות לקראת המבחנים, ולמדתי גמרא רש"י. למדתי לבדי, הבנתי רק כחצי מהעמוד. את מה שלא הבנתי, גם דברים פשוטים, רשמתי על הדף. סיימתי את הלימוד הזה וחזרתי ל'עיסוקי'. למחרת התיישבת שוב, ולהפתעתי ראיתי איך הדברים מתגשמים כמו בנבואה מן השמים. כמעט כל הקושיות והדברים שלא הבנתי אתמול - התיישבו באורח פלא. כמובן שנוצרו קושיות חדשות, שגם אותן רשמתי. וכעבור כמה ימים ידעתי את כל השקלא וטריא של העמוד הזה על בוריו. זו היתה תחושה שלא חשתי מעולם. אין לי מושג איך חש מי שקם בתחיית המתים, אבל לדעתי התחושה שלי הייתה קרובה מאוד לזה.

"לאחר שפשטות הסוגיא היתה ברורה, העזתי להתקדם אל התוספות. ושוב, אותה שיטה. למדתי פעם אחת, שלוש רבעי לא הבנתי, ואת כל השאלות רשמתי על הדף. למחרת שוב חזרתי ורוב הקושיות התיישבו ושאלות חדשות עלו תחתן.

"בקיזור, לא אלאה אותך בתהליכים, אבל במשך החודש שהיה לנו עד לתחילת המבחנים שקדתי על אותו עמוד, התקדמתי אל דברי הראשונים, ואז לאחרונים עד שידעתי את העמוד היחיד הזה על בוריו, גפ"ת כולל המפורשים - ישר והפוך.

"להפתעתי אנשי הצוות והוריי ואפילו להפתעתי שלי, ביקשתי להירשם אל אחת הישיבות הנחשבות ביותר. לא היו לי הרבה סיכויים, אבל בכל זאת נרשמתי. הגעתי למבחן והרב הבוחן שאל אותי במקרה, שהן אותיות רק מה', על העמוד הראשון. עצמתי את עיני, ופשוט פתחתי בהצעת הדברים מהמסד ועד לטפחות. התחלתי עם פשטות הסוגיא, מה שיטת רש"י ובמה חולקים התוספת, הדיוק בדברי הרא"ש, והתוספת ברי"ף, משם עברתי לקושיות האחרונים ולבסוף הגעתי לחקירות ראשי השיבות והצעת החילוקים וכל ה'רייד'.

"לאחר עשר דקות של דיבור, פקחתי את עיני, ראיתי את הבוחן מביט בי בהשתאות. חבריי שהיו עמי לא הבינו מה קרה. זה היה

לא יאומן כי יסופר, אבל היוצר והממציא של כל הבריאה וחכמתה, ממש משתוקק ומתאוה שנשב עם החברות שלנו ונברר את פירוש המשנה בבבא מציעא, "אלו מציאות שלו ואלו חייב להכריז". והוא יתברך, וכל פמליא דיליה, אומרים "חזו חזו בני חביבי" על כך שאנו יושבים ומתעמקים בגמרא ש"המוציא מחבירו עליו הראיה"

תורת הגישמאק - דרכים, עצות, רעיונות ותובנות, להצלחה בלימוד התורה הקדושה

בוריס דוברובניק

יש מילים באידיש שאין להן תרגום מדויק. אחת מהן, ללא ספק, היא המילה 'גישמאק'.

ה'גישמאק' הזה, או אם תרצו, ה'מתיקות התורה' הוא אחד מהתבלינים החשובים והכרחיים ביותר להצלחה בתורה.

אם ברצוננו לנתב את עצמינו לחיי תורה ובעיקר לאהבת תורה, עלינו להקנות בעצמנו בראש ובראשונה את ה'גישמאק' בלימוד.

לקנות את ההרגשה המיוחדת הזאת, באמצעותה נהנה מכל רגע יקר של לימוד תורה, להתגעגע ללימוד, להתבשם ממנו ולהרגיש את מתיקות ועריבות התורה ברמה גבוהה. ניתן לומר כי הלימוד עם 'מתיקות', ללימוד בלעדיו, הוא הבדל של שמים וארץ.

בעולם הישיבות, כידוע, מקדישים את רוב ככל סדר היום ללימוד הגמרא, בעיון ובבקיאות. ברור אפוא שכדי שנוכל להתמיד בלימוד הגמרא, שומה עלינו לקנות בקנין נפשי את הכלים וההרגשים שיאפשרו לנו למצוא טעם בלימוד, כדי שהעיסוק בתורה ימשוך אותנו, כדי שח"ו לא נאבד עניין לאחר שעות או אפילו פחות מכך.. של לימוד רצוף.

אם נשאל את עצמינו, בני ישיבה החובשים את ספסלי בית המדרש מבוקר ועד ערב, וננסה לברר בתוככי תוכינו מה הוא המנוע העיקרי שגורם לנו לשבת במשך כל היום על יד הגמרא, ולעסוק בה בעיון ובריכוז מירבי, כמובן שהסיבה הראשונה תהיה כי כך ציווה אותנו ה' יתברך, שלימוד התורה הוא היעד שאליו צריך כל בחור ירא שמים לשים את מגמת פניו ולכונן את צעדיו עלי אדמות.

אמנם עיון וחיפוש פנימי יגלה לנו לא פעם, שלמדנו בת"ת, ולאחר מכן בישיבה, בלימוד שגם נועד להשיג מטרות חיצוניות.

פעם מתבצע הלימוד מתוך רצון להצליח בלימודים ובחברה, פעם הוא נועד לאפשר לנו לשרוד בהיכלי התורה עד לנישואינו בשעה טובה ומוצלחת, ופעם אנו מתאמצים מאד ללמוד כדי לשמח את אבא ואמא, סבא וסבתא...

נכון אמנם, שלימוד תורה מכל מטרה שהיא, גדול הוא וחשוב לאין ערוך, וכבר הורו לנו חז"ל 'לעולם יעסוק אדם בתורה ואפילו שלא לשמה'. אך כל עוד הלימוד נעשה מסיבות חיצוניות, שאינן נובעות מתוככי לבנו ונפשו של הלומד, אלא מתוך מטרה להרוויח רווחים או למנוע נזקים, אל לנו לצפות מעצמנו להתמיד ולהמית את עצמנו

באוהלה של תורה, לאורך ימים ושנים.

אומללים הם הבחורים הללו, לוקים הם בכפליים.

פעם אחת כש'שרפו' כביכול את מיטב שנותיהם בביצוע משימה מכבידה שאינה לרוחם, ופעם שניה בכך שהם החמיצו את ההזדמנות להנות מהמתנה הנפלאה ביותר שהעניק הקדוש ברוך הוא לעם ישראל.

הגדרתם של דברי התורה כ'מתוקים מדבש ונופת צופים', נשמעת להם כגוזמא בעלמא, התיאורים על יהודים השמחים עם התורה ונהנים מכל רגע של לימוד התורה - נשמעת באוזניהם כסיפורי אגדות שאין בינם ובין המציאות כל קשר.

כן, נכון. אמרו לנו שהתורה מתוקה היא ללומדיה.

סיפרו לנו כמה נחמד ונעים לעסוק בתורה שעות ארוכות ברציפות. שכנעו אותם, או לפחות ניסו לשכנע.

הם שמעו סיפורים על גדולי ישראל בכל הדורות, ואפילו עשו להם מבצעים של לימוד 'רצופות' בימי השובבי"ם, בחודש אלול או בשלהי זמן חורף.

אבל לפעמים עדיין לא טעמנו את מתיקות ועריבות התורה.

לא קיבלנו מספיק את ההזדמנות לחוש להרגיש את ה'מתיקות' וה'גישמאק' המיוחד הזה.

סיפקו לנו תיאור נפלא, אך דומה הוא לתיאור של נוף מרהיב באוזניו של סומא שאינו יכול לראותו ולהבין מה הוא היופי המיוחד בנוף הספציפי הזה, שכן עצים, נחלים וסלעים אפשר למצוא כמעט בכל מקום. מטרת הקובץ שלפניכם היא להעניק כלים, דרכם נוכל לחוש את ההנאה והאושר שבעסק התורה בעצמנו, להאהיב על עצמנו את לימוד התורה, לטעום מצוף נועם מתיקות ונעימות התורה. בקטעים הבאים ננסה למנות בקצרה, כמה וכמה דרכים ועצות מעשיות, כיצד להצליח ולזכות בכך. הדברים שנכתבו כאן באו מתוך נסיון של רבים, שאכן הצליחו. כמובן שאם יש בידכם עצות טובות נוספות, נשמח גם אנחנו לשמוע. בתקווה ובתפילה שיהיו הדברים לתועלת, ושתראו רוב ברכה והצלחה בעבודתכם, עבודת ה' ית"ש, לעשות נחת רוח ליצרנו ברוך הוא ולעסוק בדברי תורתו הקדושה.

גדולתה ועוצמתה של המתנה שקיבלנו, מחייב את היצה"ר להשקיע מאמץ רב ותיחכום רב, כדי שלא יהיה לנו חיבור אמיתי עם דף הגמרא.

לשם יחוד...

כשהמשגיח הגה"צ רבי יחזקאל לווינשטיין זצ"ל מסר בישיבה את שיחתו והביא מדרש מרטיט, מרן הגרא"מ שך זצ"ל אמר למחרת, שלא הצליח לתת תנומה לעפעפיו כל אותו הלילה.

שימו לב לדברי המדרש:

משל למלך שהיתה לו בת יחידה, ובא אחד מן המלכים ונטלה. ביקש לילך לו לארצו וליטול לאשתו.

אמר לו: בתי שנתתי לך יחידית היא. לפרוש ממנה איני יכול. לומר לך אל תטלה איני יכול. לפי שאשתך היא.

אלא זו טובה עשה לי, שכל מקום שאתה הולך, קיתון אחד עשה לי שאגור אצלכם, שאיני יכול להניח את בתי.

כך אמר הקב"ה לישראל:

נתתי לכם את התורה, לפרוש ממנה איני יכול.

לומר לכם אל תטלוה איני יכול. אלא בכל מקום שאתם הולכים, בית אחד עשו לי שאדור בתוכו. (שמות רבה פרשה ל"ג)

דברי המדרש המרטיטים האלה לא נתנו למרן הגרא"מ שך זצ"ל לתת תנומה לעפעפיו כל אותו הלילה.

דברי המדרש, "לפרוש ממנה איני יכול", לא אפשרו לו לישון. הקב"ה בכבודו אומר, שאינו יכול לפרוש מהתורה הקדושה, משוש שעשועיו ויקרת רוחו, אז איך יתכן שאנו יכולים לפרוש ולו מעט ממנה!?

מדוע ישנם לא מעטים, שכל הפרעה קלה יכולה להוציאם משיווי המשקל?

מדוע כל אירוע קטן מצליח להפריע לנו ברציפות הלימוד?

התשובה מאוד פשוטה.

גדולתה ועוצמתה של המתנה שקיבלנו, מחייב את היצה"ר להשקיע מאמץ רב ותיחכום רב, כדי שלא יהיה לנו חיבור אמיתי עם דף הגמרא.

הבה נתחכמה לו...

אז לפני שמתחילים, רגע לפני שאתה פותח את הגמרא, אנחנו חייבים להתבונן מעט, כדי שנבין מה עומד לפנינו:

הקב"ה בורא כל העולמות, יוצר כל החכמה האין-סופית של הבריאה ושוכניה, יוצר אור ובורא חושך, השמים וכל צבאם, ההרים הרמים, כל בעלי החיים על כל מורכבותם, ש"עשה, עושה ויעשה את כל המעשים".

בורא כל העולמות, בחר בנו מכל העמים ונתן לנו את תורתו הקדושה, שהיא מכתבו, אש שחורה על גבי אש לבנה.

ומהו רצונו יתברך מאיתנו?

לא יאומן כי יסופר, אבל היוצר והממציא של כל הבריאה וחכמתה, יתברך ויתעלה עד אין קץ, ממש משתוקק ומתאוה שנשב עם החברותא שלנו ונברר את פירוש המשנה בבבא מציעא, "אלו מצייאות שלו ואלו חייב להכריז". והוא יתברך, וכל פמליא דיליה, אומרים "חזו חזו בני חביבי" על כך שאנו יושבים ומתעמקים בגמרא ש"המוציא מחברו עליו הראיה".

הקב"ה בכבודו ובעצמו, כפי שהרחיב רשב"י זיע"א בזוה"ק, מתענג ממך, העמל בתורתו, בחמדת שעשועיו.

חדש! חדש! חדש!

טיפים מיוחדים לקבלת "גישמאק בלימוד" עכשיו בהגשה מיוחדת לבני הישיבות

חייגו 077-222-2666 < שלוחה מס' 3 < 3

בהסתכלות אחת לגל של עצמות. כשתקרא בכל ספרי קדמונינו על מעלת הלימוד, ההעמקה, הרוממות והשינוי האדיר שהתורה יכולה לחולל בנפשך ובנפשות כל ברואי עולם, השמים והארץ והעולמות העליונים. כיצד כל מילה בגמרא ובביאורי הראשונים מדוקדקת, מחושבת ומדוייקת, הרי ממילא תתחבר יותר, תתאווה, תאהב. לא תיתן לכל הפרעה קלה "לסלק את הקב"ה ממך". לפתע תתמלא בגאווה עצומה על כך שהקב"ה רוצה, ממש כאן ועכשיו, לשמוע אותך מנגן את מנגינת הגמרא, מתעמק, מקשה ומתריך, מבין, מסכם וחוזר, והנה- לא תוכל להתנתק...

כי כשבן ישיבה מתקדם לעבר מטרת בריאתו, מוציא את הכוחות האדירים ומגיע לתחושות המיוחדות שלמענם נוצר, שיחיה בהם ויתענג על אלוקיו ועל נשמתו הגדולה, ממילא הוא בז להנאות החולפות, הרגעיות והסתמיות.

התבוננות

מה שדרוש מאיתנו הוא רק קצת 'התבוננות' התבוננות קצרה, בת דקה אחת, לפני הלימוד, על נותן התורה, ממציא ויוצר הכל, עד כמה מאושר הוא מלימודו ועד כמה אנו יכולים לעשות לו קורת רוח אדירה, ברגע זה, בסדר הלימוד הבא- נרומם את כל שעות הלימוד הבאות שלנו. ואפילו נקדיש 10 שניות לומר ברצינות: "הריני מקיים כעת מצוות עשה של תלמוד תורה, לעשות נחת רוח לבוראי", והנה, כל היחס שלנו ללימוד יראה אחרת. בדוק ומנוסה.

בהתחלה הייתי מבולבל, איך אני מתחיל ללמד אותו כ"כ הרבה אותיות, עם מה אני מתחיל, וכמה אותיות אלמד אותו ביום

תשמעו סיפור הרב י.ק. לומד ומלמד גמרא עם תלמידים המגיעים מחו"ל, תלמיד אחד שהגיע אליו לא ידע לקרוא כתב רש"י. הרב י.ק. שלא זה היה התחום שלו, ניסה לחשוב איך בדיוק הוא מלמד את התלמיד לקרוא כתב רש"י. וכך הוא מספר: לקחתי דף עם כל אותיות הא"ב בכתב רגיל, ועוד דף עם כל האותיות בכתב רש"י, והתחלתי לחשוב איך אני מלמד אותו. בהתחלה הייתי מבולבל, איך אני מתחיל ללמד אותו כ"כ הרבה אותיות, עם מה אני מתחיל, וכמה אותיות אלמד אותו ביום. ישבתי וחשבתי ופתאום עלה לי רעיון. התחלתי לבדוק אולי יש אותיות בכתב רש"י שדומות לכתב הרגיל, ואותן לא צריך ללמד. התחלתי לסדר את האותיות ופתאום נגלו לעיני משהו מדהים.

כשתדע ותפנים, עד כמה חשוב ויקר לנותן התורה יתברך, שאתה עצמך תלמד את תורתו הקדושה. שחז"ל אמרו ש"תתקע"ד דורות קודם שנברא העולם ישב הקב"ה ודרש וחקר וצרף ובחן את כל דברי התורה" (תנא דבי אליהו זוטא פרק י), שבכל לימוד של כל מילה בתורה והתעמקות בה מקיימים את המצוה הגדולה מכל, עליה אנו אומרים בכל בוקר "ותלמוד תורה כנגד כולם", הרי ממילא כל היחס שלך אל לימודך ישתנה לחלוטין. **כעת, בכל שעת לימוד שלך, אתה בונה עולמות.**

אם נחוש בלימוד התורה, שאנו עסוקים כעת בעשייה של רצונו יתברך, שנתן לנו את תורתו הקדושה. אם נבין ונרגיש, שאנו עסוקים כאן בחיבור לחכמה הרוחנית האדירה והמופלאה ביותר שיכולים לעלות על הדעת. והוא יתברך, רוצה ומשתוקק שנלמד, שנעמול בתורה, ונעשה את רצונו בקיום תורתו ומצוותיו.

אם נקדיש זמן להתבוננות שהקב"ה, יוצר הכל, שמח שמחה שאין כמותה, בלימוד של כל מילה ומילה בתורתו הקדושה, כפי שהורחבה היריעה בדברי חז"ל הקדושים על גודל השמחה של השכינה הקדושה, בכל עמל והבנה ב'מכתב האלוקים', על כל חידוש וחידוש שנחדש בתורתו, הרי ממילא ניהפך לאנשי מעלה אמיתיים, הרוצים והמשתוקקים באמת להתחבר, עוד ועוד ועוד, אל יוצרנו ברוך הוא, תורתו, חוקיו ומצוותיו.

כשנפנים, שהבורא יתברך, מאזין ומקשיב כעת וקושר כתרים לכל מילה ומילה בתורה שאנו לומדים, והנה הצלחנו לגרום לבורא יתברך לקורת רוח בעיסוק בתורתו, עיסוק בהגיונותיו של היוצר ב"ה, והוא דבוק אלינו באהבתו אותנו ובחשקתו בכל מילה ומילה, כל תג ותג בתורה שאנו לומדים.

אם כך, הלא מילתא דפשיטא היא, שאין גבול לגודל השמחה וההשתוקקות, הצריכה להיות מנת חלקנו, בבואנו לעשות רצונו.

וכאשר גדולי עולם כה'אור החיים' הקדוש זי"ע הרגישו, וגם כתבו, ביטויי השתוקקות כה מופלאים ליוצרם ברוך הוא ועסק תורתו, כמו "דביקות, נעימות, עריבות, ידידות, חביבות, חשיקות, מתיקות", הרי מה טבעי וברור הוא שכך חשו הם בקביעות.

וכשיהודי מורם מעם, כמו רבינו החזו"א זי"ע, מרגיש בכל נימי רוחו ונפשו שהבורא יתברך שמו, מביט אל כל רגע של לימוד תורה שלנו, אין כלל מקום להתפלא מדוע החזו"א הרגיש שבשעה של לימוד, ועוד שעה ועוד שעה, ועוד שעתיים ועוד שלוש, הוא מתעלה ומתרומם, נוסק אל שמים ומרגיש תחושות של שכרון חושים.

כשתעצום את עיניך לדקה אחת לפני סדר א', ותעביר בעיני רוחך את בורא העולם עצמו יושב וכותב את התורה, לפני שהעולם בכלל נברא, מעבירה למשה רבינו אבי הנביאים בהר סיני. כשתנסה לצייר לעצמך את כל אותם דמויות הוד, התנאים והאמוראים הקדושים, שהקטן שבהם יכול היה להחיות מתים בהבל פיו או להפוך אדם

כמעט כל אותיות הא"ב דומות מאוד בכתב רש"י לכתב הרגיל. ורק 7 אותיות שונות לחלוטין. ואז הבנתי שלמעשה אני צריך ללמוד אותו רק 7 אותיות בלבד.. וזו כבר משימה קלה. הנה ה 7 האותיות ששונות

א א ב ב צ ז ד ד ש ש

והנה לפניכם דוגמא, של שאר האותיות שממש דומות

ג ג ה ה ו ו ח ח ט ט י י כ כ ל ל
מ מ נ נ ס ס ע ע פ פ ק ק ר ר ת ת

מִפְּל מִלְמָדִי הַשְּׂפֵלְתִי כִּי עֲדוֹתֶיךָ שִׁיחָה לִּי (תהילים קיט)

בן זומא אומר: איזה הוא חכם - הלמד מכל אדם, שנאמר "מִפְּל מִלְמָדִי הַשְּׂפֵלְתִי"

(אבות ד)

מה אנחנו יכולים ללמוד מכך לפעמים הכל נראה מבולבל וסבוך. קצת התבוננות, מחשבה וסדר, וה'הלומים' מתגלים.

והנה עוד דוגמא:

הביטו על חלקי התמונה כאן, הסתכלו על החלקים המבולבלים, שום פרט לא מובן.

כל חלקי התמונה נמצאים כאן, ושום פרט לא חסר, אבל הכל מבולבל

שום חלק לא נמצא במקומו, החלקים הפוכים, מה שלמטה נמצא למעלה, ומה שאמור להיות למעלה נמצא למטה.

אם נשקיע מאמץ ומחשבה ונעשה סדר, ונניח כל חלק במקומו, התמונה תיהפך למדהימה ביופיה..

הסוגיא שלפניך נראית קשה ולא מובנת, אל תתייאש בוא ונעשה סדר. נשקיע מחשבה והתבוננות, והכל יקבל 'פנים' אחרות.

עיין בדף או בסוגיא, רשום לפניך מה אתה מבין, ובמקביל רשום לפניך מה לא מובן

כשתעשה לעצמך סדר, תגלה שהכל הרבה יותר ברור וקל. הסדר יאפשר לך להשתלט על הסוגיא בקלות, ואז תוכל לשקוע ולהנות ממנעמי התורה.

(מתוך חוברת 'תורת הגישמאק' - בהוצאת ארגון 'אחינו' ומוקד 'הישיבה')

ליעוץ אישי - ניתן להתקשר למוקד 'הישיבה' 1-800-20-18-18

הקו ליעוץ להצלחה בלימוד ומתיקות התורה

1800-20-18-17

בין השעות 7:30 ל- 10:30 בערב ★ שיתח חינם

יהודי.

... כן לימוד התורה הק' מוליד שמחה שהיא משיבת נפש ומשמחת לב... ומרן בעל דברי שמואל זי"ע אמר פ"א לאחד ממקורביו: כשיש לי דאגה קטנה מספיק לי לימוד דף אחד גמרא ע"מ לעכל אותה ולהסירה מלבי, אם הדאגה יותר גדולה צריך ללמוד כבר ב' דפים, ואפי' כשהיא דאגה גדולה ביותר, הרי לאחר שלומד ג' דפים יש לו את הכח לעכלה. כי יש בתורה"ק כח עליון להשיב נפש... והי' שם אחד חסר דעת, ובראותו החרדה שעל פני החבריא התחפש לבע"ח באופן שעורר בדיחות הדעת ושמחה, וסיפר לו כי פ"א במוצאי יוה"כ הודיעו להבעש"ט זי"ע שאם לא יקדשו את הלבנה במוצאי יוה"כ אות הוא כי השנה תהיה קשה עם גזירות רעות, והנה השמים התקדרו בעבים וגשם חזק ולא היו סיכויים על שהלבנה תיראה, וכל עניני יחודים וכו' שעשה לא הועילו. התלמידים הק' לא ידעו מכל זה, ורקדו בהתלהבות גדולה... עד שהריקוד שהתחיל בבתים החיצונים הלך והתפשט עד לפני ולפנים לתוך חדרו של הבעש"ט זי"ע, ומרוב התרגשות ביקשו ממנו שישתתף עמם בריקוד, ונענה לבקשתם ורקד עמם, ופתאום נשמע קול מבשר שיצאה הלבנה בטירתה. ואמר הבעש"ט זי"ע כי מה שהוא לא פעל עם הייחודים שלו, פעלו החסידים בשמחה שלהם.

התחפש לבע"ח באופן שעורר בדיחות הדעת ושמחה, והנה מיד נכנס הבעש"ט לתקיעות ואמר הבעש"ט שלא הי' אפשר להמתיק את הקטרוג אלא ע"י שמחה, והמתיות שלו ושל החבריא מנעו ממנו להמתיק הקטרוג, ורק ע"י שעברה ביניהם רוח של בדיחות הדעת ושמחה הומתק הקטרוג... והרה"ק מטשורטקוב זי"ע סיפר לאחד ממקורביו... כי פ"א במוצאי יוה"כ הודיעו להבעש"ט זי"ע שאם לא יקדשו את הלבנה במוצאי יוה"כ אות הוא כי השנה תהיה קשה עם גזירות רעות, והנה השמים התקדרו בעבים וגשם חזק ולא היו סיכויים על שהלבנה תיראה, וכל עניני יחודים וכו' שעשה לא הועילו. התלמידים הק' לא ידעו מכל זה, ורקדו בהתלהבות גדולה... עד שהריקוד שהתחיל בבתים החיצונים הלך והתפשט עד לפני ולפנים לתוך חדרו של הבעש"ט זי"ע, ומרוב התרגשות ביקשו ממנו שישתתף עמם בריקוד, ונענה לבקשתם ורקד עמם, ופתאום נשמע קול מבשר שיצאה הלבנה בטירתה. ואמר הבעש"ט זי"ע כי מה שהוא לא פעל עם הייחודים שלו, פעלו החסידים בשמחה שלהם.

(נתיבות שלום ח"א, עבודת ה', מאמר ט"ו עמ' רפ"ה)

המשך מעמוד 6 | הגה"צ רבי שלמה זלמן פרידמן שליט"א

הרה"ק בעל "אהבת ישראל" מוויז'ניץ זי"ע מפרש הא דכתיב בקרא (בראשית ט"ו, ב'): ה' אלקים מה תתן לי, שאברהם אבינו ביקש מהקב"ה שיתן לו את המדה של "מה", דהיינו מידת הענוה - את ההנהגה של ביטול הי"ש' - וכמו שאמר אברהם (שם י"ח, כ"ז): ואנכי עפר ואפר, ועל דרך שנאמר בפסוק אצל משה ואהרן (שמות ט"ז, ז'): ונחננו מה - שהיו מחזיקים עצמם לכלום, במידת "מה".

בבארא פארק היה דר יהודי חשוב ונעלה, זקן ונשוא פנים הרה"ח ר' משה פלדמן ז"ל (דודו של הנגיד החסיד הרב חיים משה פלדמן שליט"א פטרון מוסדות וויז'ניץ-ארה"ק), שהוא היה חותנו של הנגיד המפורסם ר' משה רייכמן ז"ל מטורונטו. ר' משה פלדמן - מלבד היותו גביר אדיר ובעל צדקה גדול - היה תלמיד חכם מופלג,

בקי בכל מכמני התורה, והיה יושב והוגה בתורה כל היום בביהמ"ד "שומרי שבת". זכורני שבימי בחרותי הייתי מתפלל עמו ביחד בכל בוקר בימות החול בביהמ"ד וויז'ניץ בבארא פארק, ותפילתו היתה עבודה בפני עצמה, הוא היה מתפלל בדמעות שלישי, ומתחטא לפני קונו כעבד לפני אדונו, במקומו בסוף הביהמ"ד. בכל יום אחרי התפילה היה עולה על מדרגות הארון קודש וניגש לפרוכת ומתחטא בבכיות נוראות לזמן ממושך - והיה זה מחזה נורא. אחר ירידתו מהארון קודש היה ניגש לכל הבחורים שהיו בבית המדרש ומבקש שיתפללו על "משה בן מינקא שיהיה ערליכער יוד", ואני הייתי משתעשע עמו ואומר לו "אני מתפלל על משה בן מינקא שישאר ערליכער יוד", והוא היה אומר בבהלה "לא! שיהיה ערליכער יוד"...

(מתוך 'נועם שיח' וירא תש"פ, מכון אפריון לשלמה)

המשך מעמוד 8 | הרה"ג ר' אליעזר יוטקובסקי שליט"א

היא לא בית ספר תיכון, כאן חשוב לי לבדוק שיש לך שכל ישר, וראיתי שיש לך 'שכל ישר'... את כל שאר הידיעות תוכל להשלים כבר". מההחלטה זו של רבי אליה יצא יהודי בתל-אביב בגיל תשעים וחמש, שידע אהלות ועוד מסכתות רבות, ואב לשבט שלם של

תלמידי חכמים. כל נכדיו וניניו יושבים ולומדים יומם ולילה, כולם הקימו משפחות של תורה. אלפי שעות של לימוד בזכות החלטתו וענוותנותו המופלגת של רבי אליה, שלא דחה את אותו בחור תם, בור ועם הארץ מעל פניו! (ומתוך האור)

במיטה סתם. אך אתה - כשתיכנס למיטה תירדם מיד, לך לישון'.

הצדיקים אין מנדדים שינה, אלא שוכחים לישון

ועתה נבין מה ענין הכוחות העילאיים של רבותינו הקדושים. הש"ך כותב (בהקדמה לספרו) 'שנים רבות נדדתי שינה מעיני', לא היה יכול להירדם באמצע כתיבת ש"ך ארוך בחו"מ, ולא שביטל סדר העולם ולא ישן, אלא שלא היה יכול לישון. זו היתה מציאות, לא שהוא החליט לנהוג כן.

וכמו שנודע שבבעלזא לא היו צועקים בתפילה, ואילו בטרליסק היו צועקים בקולות גדולים מאוד. לאחר שנסתלק הרה"ק רבי אורי מסטרליסק, נסעו החסידים לבעלזא, ושאלו אם יכולים הם לשהות בשבת קודש אצל רבינו השר שלום מבעלזא.

קבעו איתם תנאי שלא יצעקו בשעת התפילה, והסכימו לכך. אך בבוא עת התפילה, צעקו כדרכם. וכשביקש הגבאי להשתקם, אמר לו הרבי, 'קבענו שלא יצעקו - נישט גיין שרייען - אך אם נצעקים מאליהם, שאני'.

כך כל ראשי הישיבה דיבר נגד הבחורים שעושים 'משמר', שאין ישנים כל הלילה, ואח"כ נחלש גופם ולמחרת אין לומדים וכו', אך בוודאי שבחו את הבחור שיושב ולומד בסדר שלישי בערב, ולפתע

נהיית השעה ארבע לפנות בוקר, יהי חלקנו עמו. כך היה אצל הש"ך וכל רבוה"ק, לא שלא הלכו לישון, אלא לא מצאו את עצמם ישנים. ולמחרת המשיכו בעבודת הקודש והוא כדברי המהרש"א 'וקווי ה' יחליפו כח', הקב"ה נותן כוחות מיוחדים לעובדו באמת.

וכן היתה דרכם של רבוה"ק עד לדור אחרון, כמעט ולא ישנו והיו להם כל הכוחות הנדרשים להם. וכן אמר דוד המלך 'עד אמצא מקום לה'. גלות השכינה גורמת לי שאיני יכול לישון. וזה שאומרים בסליחות דצום גדליה 'בזכרי בו, איננו מניח לי לישון', כמו רבי אהרן קוטלר שקודם שלמד ז' דפי גמרא, לא היה יכול להירדם.

מדוע אתה בא כ"כ מאוחר בלילה?

הגרש"ז אויערבך זצוק"ל סיפר שפעם אחת בא לפני הגאון מטשעביץ זי"ע ביום ראשון בבוקר אחר תפילת שחרית (התפלל בנץ במנין ותיקין). בהיכנסו לביתו מצא אותו יושב בבגדי שבת והוגה בתוה"ק, הגאון מטשעביץ הסתכל עליו ותמה, 'כ"כ מאוחר בלילה מגיעים'. - לא ידע כלל שכבר עבר הלילה והאיר היום...

הדברי חיים מצאנז זי"ע היה יכול לעמוד ברגל אחת על הארץ ורגל אחת על הסולם, מצא איזה ספר ועיין בו עד האיר השמש ולא חש כלל שעברה הלילה.

(מתוך עלון 'ממשקה ישראל' כסלו ע"ט)

המשך מעמוד 13 | סיפור מחיי הישיבה

נראה כמעט לא טבעי.

"באותו ערב קיבלנו תשובה חיובית. התקבלתי לשיבה.

"אני לא יכול לתאר לך את ההפתעה של כולם, גם לא את ההפתעה של עצמי. אבל לאחר שנוכחתי בצורה מוחצת שכזו לדעת עד כמה השיטה הזו היא בדוקה ומנוסה ויעילה, אני יכול בוודאות לומר שהשיטה הזו היא היתה שיקוי החיים שלי. סם של חיות ואור. התחלתי לחיות. הרבה מעבר לשמחתי על כך שהצלחתי להתקבל לשיבה הנחשבת כנגד כל הסיכויים, היתה שמחתי עצומה על ההשיג האמתי שלי, למצוא את הטעם ואת המתקנות בלימוד.

"שנה בדיוק עברה מאז, שנה שהיא השנה הראשונה שבאמת התחלתי לחוש בטעמה הערב והמענג של התורה. ר' שמעון, סופסוף גיליתי את האושר. ומאז, כל פעם שאני נתקל בחבר או מי שרוצה עצה ומבקש חיזוק בלימוד, יש לי דבר אחת לתת לו, את המתנה העצומה, כאן בעלון הישן הזה..."

בשעה מאוחרת מאוד בלילה נפרדתי ממוישי ויצאתי מאותו בית מדרש. הייתי נפעם. מול עיני ראיתי את הנס המופלא הזה. צעדתי הביתה אפוף מחשבות, לא הצלחתי לצאת מן התחושה שלפתי אותי כמו מצבט.

על משכבי בלילה, בעודי ממשיך להרהר במוישי ובמסע הפלאי

שלו, חדרה בי לפתע ההבנה שבתוך תוכי, בעומק לבי, אני פשוט מקנא. כן, אני מקנא בו, במוישי, באהבה הגלויה שלו ללימוד.

למחרת בבוקר החלטתי, אני, האברך הוותיק, המוכשר, הלמדן, וה'חונך', לאמץ את השיטה. הגעתי לכולל, שיתפתי את החברותא שלי ברעיון, והוא הסכים לשתף פעולה. פתחנו את הגמרא, ולמדנו את פשטות הסוגיא, רשמנו לנו את כל הדברים המוקשים ולאחר מכן עברנו ללמוד עניין אחר. למחרת חזרנו על הסוגיא של אתמול, צמצמנו את רשימת הקושיות והדברים הבלתי מובנים, וכולי.

שבועיים חלפו מאז אותה פגישה גורלית. כן, היא היתה גורלית לא רק עבור מוישי. היא היתה גורלית גם עבורי וגם עבור החברותא שלי. גילינו פתאום אור, אור של מתקנות מופלאה שלא מעלמא הדין, אור שלא הכרנו אותו בעוצמה שכזו. כן. אנחנו. למרות כל השנים שלנו בכולל.

ואת האור הזה, כפי שהוא האיר למוישי, ובעקבותיו לי ולחברותא, אני מבקש לחלוק גם אתכם. רבותיי, אני כותב מנהמת לבי. תנסו, פשוט תנסו, ותווכחו. עוד תראו.

וכשתרצו להודות לי על ההפניה לשיטה המופלאה הזו, עשו נא חסד ותשתפו אותה עם מי שאתם רק חפצים ביקרו ורוצים בטובתו ובעונג נפשו.

והעולם כולו יתמלא אור גדול ומתוק. הלוואי.

ויהי אחרי הקולונ...!

בחורים יקרים!

הפעם נחרוג ממנהגנו, ולא נתייחס לשאלה מסוימת של בחור פלוני, אלא נעסוק בתובנות שלמדנו מתוך שאלותיכם שהצטברו על שולחנו בתקופת הקורונה, ולמרות שהן לכאורה כבר אינן נוגעות, אבל כבני תורה אנו מחויבים להפיק מכל מצב את המיטב, וביציאתנו ממשבר הקורונה אל שגרת היומיום, עלינו להסיק מסקנות...

אכן, ברוך ה', נחסך מאתנו למלא בור כספי שנפער בגלל הקורונה, אנחנו גם לא צריכים לתכנן תכנית עסקית חדשה ליציאה מהקורונה, אבל אנחנו כן צריכים ללמוד את הכוחות החדשים שהתגלו בנו בתקופה הזו, או יותר נכון, כוחות ישנים שהיו חבויים בנו ובתקופת הקורונה גילינו אותם.

נפרט בקצרה אחדים מהם, ואידך זיל גמור...!

היכולת לארגן את היום נכון

בין הזמנים בקורונה, לא היה קל, צמד המילים 'משעמם לי' נשמע מפי רבים מכם, הרבה פעמים, והאמת שהשעמום לא היתה הבעיה האמיתית, ליבת הבעיה היא היום הלא מאורגן, אין ישיבת בין הזמנים, אי אפשר לצאת מהבית לפגוש חברים, שלא לדבר על טיולים שנשללו מכל וכל, אפילו התפילות לא היו מסודרות, פעם עם מנין ופעם בלי, פעם בחצר ופעם במרפסת...

וכדי להתמודד עם הבעיה, היה עלינו לארגן בעצמנו סדר יום, לפחות חלקי. מי שהשכיל, למרות הכל, לקבוע ביום כמה דברים קטנים וקבועים, חברותא או שיעור, צלח את התקופה בראש מורם, הקביעות הללו גרמו ליום כולו להיות מאורגן יותר, וממילא השעמום היה הרבה פחות מאימים.

לחלוק את חיינו עם זולתנו

באופן טבעי השהיה המרובה בבית, עם האחים והאחיות, 'אילצה' אותנו לחלוק את חיינו עם זולתנו. לרבים מאיתנו לא היתה פינה פרטית, הפינות המעטות בבית התחלקו בין כולם, וכל אחד תרם

את חלקו להצלחת החיים המשותפים. אין ספק שזה דרש מאיתנו ויתורים רבים, אך זה בוודאי רומם אותנו, כי נהיינו נותנים יותר, וידועים דברי חז"ל שהנותן מקבל לא פחות מהמקבל, אלו הם קנייני נצח לעין טובה ומידות טובות.

חיזוק הקשר עם ההורים ועם המשפחה

חוליה מרכזית בחייו של בחור היא ההורים והמשפחה, אך פעמים שבשגרת החיים הסוערים אנחנו לא מייחסים להם מספיק חשיבות. באופן טבעי כיון שרוב יומנו הוא בין החברים, הרי שאנחנו מטפחים את הקשר עם החברים הרבה יותר מאשר את הקשר עם ההורים ועם המשפחה. בתקופת הקורונה נכלאנו בבית, שלא ברצוננו וזכינו לכבד הורים הרבה יותר מימים רגילים, פתאום מצאנו את עצמנו משוחחים הרבה עם האחים והאחיות שלנו, ונרקמו בינינו קשרים שלא היו קודם. נשכיל לשמרם ולטפחם, כי המשפחה היא הסביבה הטבעית ביותר של האדם, ואין במה להמיר אותה ואף אחד לא ידמה לה.

משטר עצמי

זמן קיץ נפתח בטלפון, המרחב הקולי הפך לבית מדרש, וכל בחור מביתו חבר לחברותא והאזין לשיעור במוקלטים או בוועידה. לבד, איש אינו רואה, הראש ישיבה לא יודע והמשגיח לא יעיר, הר"מ לא יעודד והחבר לא יתחרה, למדנו כי רצינו, אנחנו בחרנו...

וגם זה קנין בנפש, כי למדנו להיות השוטרים של עצמנו, המשטר העצמי הוא טוב יותר, אמיתי יותר ומחזיק מעמד הרבה יותר, וכשהוא קיים, אין צורך במשטר חיצוני כדי להפעיל אותנו, אם נשכיל להמשיך את המשטר הבריא שלנו עלינו גם בהיותנו בישיבה, צוות הישיבה ישמח מאוד להסיר מעצמו את עול השיטור.

לסיכום!

אין דבר בעולם שאין בו טוב, עלינו למצוא אותו ולהתרומם על ידו. הקורונה היא ודאי גזירה רעה, אבל כאמור יש בה טוב, היא לימדה אותנו להתמודד בכל מצב... והיא הוכיחה לנו שאפשר להמשיך את השגרה גם כשהיא לא שגרתית, תפקידנו לשמר קניינים אלו, ולהישאר חזקים לנצח!

אנחנו לעזרתך בכל ענין ונושא בדרך לעלות מעלה מעלה.
צוות מורחב של 'מוקד הישיבה' לעזרתך בכל יום בשעות הערב
בין השעות 7:30 ל-10:30 בערב ★ שיחת חינם

1-800-20-18-18

העלון מופץ לזיכוי הרבים, אנא הימנעו מקריאה בשעת התפילה וקריאת התורה

יצא לאור ע"י ארגון אחינו רח' הקבלן 45 ירושלים טל: 02-5609025 | לקבלת העלון לפנות לכתובת הנ"ל